

บทบาทของสำนักงานงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนา
ส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย
กรณีศึกษา : เมืองพัทยา

โดย
นางพิมพ์ โอวาสลธิ
นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ
สำนักงานงบประมาณ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557-2558

บทคัดย่อ

เรื่อง บทบาทของสำนักงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว
ของประเทศไทย กรณีศึกษา : เมืองพัทยา

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย นางพิมพ์ร โอวาสีธิ์ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ 57

บทบาทของสำนักงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยกรณีศึกษาเมืองพัทยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิโดยรวบรวมจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเมืองพัทยา พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเมืองพัทยา แผนพัฒนาเมืองพัทยา รวมทั้งข้อมูลสถิติจากรายงานประจำปี รายงานสถานะการคลังประจำปี เมืองพัทยา เป็นต้นโดยหาความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างงบประมาณที่จัดสรรด้านการท่องเที่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่รัฐบาลได้มีนโยบายไว้

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลเชิงเอกสารจากเอกสารประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2558 และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – 2558 ของเมืองพัทยา และแผนพัฒนาเมืองพัทยา ข้อมูลจากบุคคลและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสบการณ์ในการทำงานด้านงบประมาณของผู้วิจัย ผลการศึกษาพบว่า สำนักงบประมาณมีบทบาทในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติ โดยความเชื่อมโยงตามหลักการของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งเมืองพัทยาจะกำหนดผลผลิต/โครงการ ที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล โดยพิจารณาจากภารกิจของเมืองพัทยา ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวง (กระทรวงมหาดไทย) และเป้าหมายบริการกระทรวง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นในการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณที่จัดสรรตามผลผลิต/โครงการต่างๆ จึงเชื่อมโยงไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่างๆ ได้ และงบประมาณด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยามีจำนวนมากขึ้นในทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัดส่วนงบประมาณด้านการท่องเที่ยวต่องบประมาณรวม ที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งเมืองพัทยาและรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเนื่องจากภารกิจหน้าที่ของเมืองพัทยาซึ่งต้องดำเนินการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนและ

นักท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงไม่สามารถแยกการดำเนินการระหว่างการจัดบริการสาธารณะ กับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการช่วยพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอว่าควรนำประเด็นเรื่องการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็น “แผนบูรณาการ งบประมาณ” เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินงานสนับสนุนการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม เมืองพัทยาควรปรับปรุงการจัดเก็บรายได้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของนักท่องเที่ยวเป็นการใช้จ่ายในพื้นที่เมืองพัทยาเป็นส่วนใหญ่ โดยลดการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลยังมีภาระในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านอื่นๆ อีกมาก เมืองพัทยา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ที่มีภารกิจและหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะรวมทั้งพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรปรับเปลี่ยนบทบาทให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในด้านต่างๆ มากขึ้น โดยเมืองพัทยาควรเพิ่มบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐอื่น หรือระหว่างภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนและควบคุมให้การท่องเที่ยวเป็นไปด้วยดีด้วยความเรียบร้อย จำเป็นต้องพัฒนาเมืองในด้านต่างๆ ควบคู่กันไปกับการพัฒนาด้านสาธารณสุข ปลอดภัย ด้านคมนาคม หรือด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นไปในแนวทางการพัฒนา แบบยั่งยืน เพื่อปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนา ด้านสังคม ทั้งการศึกษา วัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมๆ กัน

คำนำ

การศึกษาครั้งนี้เกิดจากความสนใจที่ผู้วิจัยเคยให้คำปรึกษา เสนอตั้งงบประมาณและบริหารงบประมาณเมืองพัทยา เมื่อปี พ.ศ. 2555 ซึ่งเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อีกทั้งยังเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีความเป็นอิสระที่สามารถดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนน้อยแต่ได้รับผลตอบแทนมาก มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ มีการจ้างงาน มีการกระจายรายได้สู่ภูมิภาค ทำให้หลายประเทศ มุ่งที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยวส่งผลให้มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ซึ่งประเทศไทยถึงแม้ว่าจะมีจุดเด่นหรือปัจจัยที่ได้เปรียบประเทศอื่นหลายอย่างอาทิ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันงดงาม ภูมิศาสตร์ของประเทศที่ล้อมรอบไปด้วยอีกหลายประเทศ ความพร้อมด้านคมนาคมทางอากาศที่มีสนามบินขนาดใหญ่ แต่ประเทศไทยก็มีจุดด้อยอยู่หลายด้านเช่นกัน อันได้แก่ ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมทางบก และด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ฯ

ดังนั้นการศึกษานี้จะนำเสนอบทบาทของสำนักงานงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริม การท่องเที่ยวของประเทศไทย กรณีศึกษาเมืองพัทยา โดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องและสรุปเป็นปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตต่อไป

(พิมพ์ โอวาสีทธิ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
วิธีดำเนินการวิจัย	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	2
คำจำกัดความ	3
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
เมืองพัทยา	4
ลักษณะทางการปกครอง	5
โครงสร้าง และการบริหารเมืองพัทยา	6
แผนพัฒนาเมืองพัทยา	8
กระบวนการงบประมาณเมืองพัทยา	8
หลักการจำแนกประเภทงบประมาณรายจ่าย	9
เงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	11
แนวทางการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงบประมาณ	12
งบประมาณและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์	14
เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีระบบยุทธศาสตร์การพัฒนา	16
แนวคิด/ทฤษฎีด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว	18
ความหมายของการท่องเที่ยว	19
กรอบแนวคิดการจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว	23
แนวคิดทฤษฎีด้านการตลาด	27
แนวคิดและทฤษฎีด้านความปลอดภัย	30
บทที่ 3 การทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว	
เมืองพัทยา	33
ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว	33
ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา	36
งบประมาณรายจ่ายเมืองพัทยา	39
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา	51
การประเมินสภาพภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาของเมืองพัทยา	
ด้วยเทคนิค (SWOT)	51
งบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวในข้อบัญญัติงบประมาณฯ	
เมืองพัทยา	54
งบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ในพระราชบัญญัติงบประมาณ	
รายจ่ายประจำปี (เงินอุดหนุนรัฐบาล)	56
งบประมาณด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว	57
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	60
สรุป	60
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	64
ประวัติย่อผู้วิจัย	66

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	การจัดรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 - พ.ศ. 2558	11
2-2	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา	15
3-1	รายได้เมืองพัทยาจากการประมาณการรายได้ในแต่ละปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 – 2556	40
3-2	รายได้เมืองพัทยาจากการประมาณการรายได้ในแต่ละปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 – 2558	41
3-3	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เมืองพัทยา	42
3-4	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เมืองพัทยา แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	42
3-5	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เมืองพัทยา	43
3-6	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เมืองพัทยา แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	43
3-7	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เมืองพัทยา	44
3-8	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เมืองพัทยา แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	44
3-9	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เมืองพัทยา	45
3-10	ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เมืองพัทยา แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	45
3-11	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)	46
3-12	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)	47
3-13	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)	48
3-14	งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)	49
4-1	สัดส่วนของงบประมาณด้านการท่องเที่ยวดังกล่าว กับงบประมาณตามข้อบัญญัติ	55
4-2	เปรียบเทียบงบประมาณด้านการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยว จากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล) เมืองพัทยา	56
4-3	เปรียบเทียบงบประมาณด้านการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยว จากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล) เมืองพัทยา	57

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
2-1	กรอบแนวคิดการจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว	23
4-1	สัดส่วนร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อบัญญัติฯ เมืองพัทยา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2558	55
4-2	สัดส่วนร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับงบประมาณตามพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2558	56
4-3	งบประมาณด้านพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว กับงบประมาณเมืองพัทยาทั้งหมด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2558	58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวในระดับที่ดี โดยพิจารณาจากการจัดอันดับที่ไม่เปลี่ยนแปลงมาหลายปี (จัดอันดับโดย World Economic Forum) จัดอันดับให้ประเทศไทยอยู่ใน อันดับที่ 3 ของอาเซียน จากจำนวน 10 ประเทศ และพิจารณาในประเทศภูมิภาคเอเชีย อยู่ในอันดับที่ 9 จากทั้งหมด 25 ประเทศ และหากพิจารณา ในอันดับโลกจะอยู่ในอันดับที่ 43 จากทั้งหมด 140 ประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย สร้างรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีหลายแสนล้านบาท ซึ่งในปี พ.ศ. 2556 มีนักท่องเที่ยว มาเที่ยวประเทศไทย จำนวน 26.72 ล้านคน ทำรายได้ให้กับประเทศไทยถึง 1.167 ล้านล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา)

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนน้อยแต่ได้รับ ผลตอบแทนมาก ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ การจ้างงาน การกระจายรายได้ สู่ภูมิภาค ทำให้หลายประเทศมุ่งที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยวส่งผลให้มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ซึ่งประเทศไทยถึงแม้ว่าจะมีจุดเด่นหรือปัจจัยที่ได้เปรียบประเทศอื่นหลายอย่าง อาทิ แหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติอันงดงาม ภูมิศาสตร์ของประเทศที่ล้อมรอบไปด้วยอีกหลายประเทศ ความพร้อม ด้านคมนาคมทางอากาศที่มีสนามบินขนาดใหญ่และทันสมัยเพียงพอพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ประเทศไทยก็มีจุดด้อยอยู่หลายด้าน เช่น ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านระบบโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมทางบก และด้านบุคลากรด้านการ ท่องเที่ยวฯ (ศูนย์สารสนเทศยุทธศาสตร์ภาครัฐ สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้มีนโยบายกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวซึ่งจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวน 11,283,705,900 บาท ให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำแนกเป็น 4 ด้านหลัก คือ การบริหารจัดการ การตลาดด้าน การท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว และธุรกิจท่องเที่ยว (สำนักประเมินผล สำนักงบประมาณ ร่วมกับ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และสำนักงบประมาณมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน นโยบายรัฐบาล ยกตัวอย่างเช่น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายที่สนองต่อนโยบายและเป้าหมาย

นโยบายของรัฐบาล โดยคำนึงถึงวินัยการคลังและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แก่เมืองพัทยาซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่รัฐบาลมีนโยบายกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของไทย
2. เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาเพื่อที่จะให้เป็นเมืองต้นแบบในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาให้พัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวต้นแบบ

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาการจัดสรรงบประมาณด้านการท่องเที่ยวโดยศึกษาเฉพาะเมืองพัทยาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2555 – พ.ศ.2558 ตามภารกิจและหน้าที่ของเมืองพัทยาคตามที่กฎหมายกำหนด ไม่รวมถึงหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยศึกษาการจัดสรรงบประมาณของเมืองพัทยาทั้งในข้อบัญญัติเมืองพัทยาและเงินอุดหนุนรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวว่าเป็นไปตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของนโยบายรัฐบาลมากน้อยเพียงใด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิโดยรวบรวมจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเมืองพัทยา พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเมืองพัทยา แผนพัฒนาเมืองพัทยา รวมทั้งข้อมูลสถิติจากรายงานประจำปี รายงานสถานะการคลังประจำปี เมืองพัทยา เป็นต้น โดยหาความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างงบประมาณที่จัดสรรด้านการท่องเที่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวตามรัฐบาลนโยบาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของรัฐบาลและการแก้ไขปัญหาให้เมืองพัทยามีความสามารถแข่งขันด้านการท่องเที่ยว

2. ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาในการที่จะให้เมืองพัทยาเป็นต้นแบบในการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเมืองอื่นๆที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศสามารถมาท่องเที่ยวได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขซึ่งจะเป็นการเพิ่มรายได้เข้าประเทศ

3. ได้ต้นแบบการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย

คำจำกัดความ

เงินอุดหนุนรัฐบาล หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน การดำเนินงานของหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ โดยรัฐบาลจัดสรรให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น ค่าบำรุงสมาชิก องค์การอุดมศึกษาโลก ค่าบำรุงสมาชิกสหภาพวิศุกรรมกระจายเสียง แห่งเอเชีย เงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เงินอุดหนุนเพื่อ บูรณะท้องถิ่น เป็นต้น

เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตาม รายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการค่าครุภัณฑ์ หรือ ค่าสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

รายได้ของเมืองพัทยา หมายถึง รายได้ที่เมืองพัทยาจัดเก็บเอง ประกอบด้วยรายได้ที่ได้จากภาษีอากร และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรโดยแบ่งเป็น

1. รายได้ที่ได้จากภาษีอากร ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้ายฯ

2. รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร ได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภค รายได้เบ็ดเตล็ด และรายได้จากทุน

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เมืองพัทยา

ลักษณะทั่วไปเมืองพัทยา

เมืองพัทยา มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2310 ก่อนที่จะเสียกรุงแก่พม่า 2 เดือน พระยาตาก (สิน) ขณะนั้นดำรงตำแหน่งพระยากำแพงเพชรได้หาสมัครพรรคพวกได้ประมาณ 500 คน มุ่งไปยังจันทบุรี ระหว่างทางได้หยุดพักแรมในบริเวณดังกล่าว ต่อมาตำบลแห่งนี้ชาวบ้านจึงเรียกว่า “ทัพพระยา” และต่อมาเรียกใหม่เป็น “พัทยา” มีทั้งตัว ท.ทหาร และตัว ธ.ธง เนื่องจากเห็นว่าตรงที่บริเวณพระยาตากมาตั้งทัพนั้นทำเลดี มีลมทะเล ชื่อลมพัทยา คือลมที่พัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในต้นฤดูฝน จึงเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า “หมู่บ้านพัทยา” ต่อมาได้เขียนใหม่เป็น “พัทยา”

เหตุการณ์ที่เปลี่ยนสถานะของเมืองพัทยา คือ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2502 ทหารอเมริกันซึ่งตั้งฐานทัพที่จังหวัดนครราชสีมา ประมาณ 400-500 คน ได้มาพักผ่อนที่หาดพัทยา โดยเช่าบ้านตากอากาศของพระยาสุนทร และพักอยู่เป็นประจำโดยผลัดกันพักผ่อนเป็นงวดๆ ละ 1 สัปดาห์จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงจากหมู่บ้านชายทะเลที่เงียบสงบมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวตากอากาศที่ทันสมัย ดังที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน

เมืองพัทยาเป็นเมืองที่มีคุณลักษณะพิเศษที่มีความแตกต่างไปจากเมืองอื่นๆ ในหลายๆ ด้าน ซึ่งถือเสมือนเป็นข้อได้เปรียบของเมืองในอันที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการบริหาร ซึ่งจุดเด่นเป็นข้อได้เปรียบของเมืองหรือศักยภาพของเมืองพัทยา ประกอบด้วย

1. เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ธรรมชาติให้มา มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยมีแนวชายหาดที่ใช้เป็นสถานที่ตากอากาศยาวติดต่อกันถึง 15 กิโลเมตร
2. เป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การธนาคาร ธุรกิจบริการ และพาณิชย์กรรมระดับภูมิภาคตะวันออก
3. เป็นเมืองศูนย์กลางการบริการและท่องเที่ยวสำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (อีสเทิร์นซีบอร์ด)
4. เป็นเมืองศูนย์กลางทางการคมนาคมและโทรคมนาคมระดับภาค

5. เป็นเมืองศูนย์กลางทางการศึกษาทุกระดับ
6. เป็นเมืองที่มีระบบสาธารณูปโภค ที่สมบูรณ์แบบเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตการลงทุน และการท่องเที่ยว
7. เป็นเมืองที่มีระบบการบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ
8. เป็นเมืองที่มีรูปแบบและระบบการปกครองที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน
9. เป็นเมืองที่เป็นศูนย์กีฬาและศูนย์การแข่งขันกีฬาทางน้ำทั้งในระดับประเทศ และระดับโลก

จุดเด่นของเมืองพัทยาดังกล่าว นอกจากชายหาดที่เป็นหาดทรายเป็นแนวยาวต่อเนื่อง แสงแดดที่เหมาะสมต่อการอาบแดด รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆ เช่น น้ำทะเลใส เกาะ ภูเขา ลักษณะภูมิประเทศที่สวยงาม การคมนาคมสะดวก มีสถานบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกรูปแบบแล้ว เมืองพัทยายังมีสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตเมืองพัทยาและพื้นที่ใกล้เคียงอีกมากมาย เช่น

แหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองพัทยา ได้แก่ ชายหาดต่างๆ ประกอบด้วย หาดพัทยา หาดจอมเทียน หาดวงพระจันทร์ (ซอยวงศ์อำมาตย์) หมู่เกาะล้าน (เกาะล้าน เกาะครก เกาะสาก) อ่าวกระทิงลาย สวนเฉลิมพระเกียรติถนนพระตำหนัก เขาทิวพระยา(เขาพระตำหนัก) เมืองจำลอง (MINI SIAM) พิพิธภัณฑ์ขวด (BOTTLE ART MUSEUM PATTAYA) พิพิธภัณฑ์ริปลี่ “เชื่อหรือไม่” (Ripley’s Believe It or Not!) ศูนย์ฝึกสอนลิงพัทยา (Pattaya Monkey Training Center) ปราสาทสังจรรย์ธรรม (The Sanctuary of Truth) โรงภาพยนตร์พาโนรามา JO JO HORSE CLUB ศาลเจ้าสามเซียน ฮก ลก ซิว สนามแข่งรถเล็กพัทยาคารท์ สปีดเวย์ เคอาร์ท โกคาร์ท กรังด์ปรีซ์ กีฬาบันจี จัมพ์ สนามมวยเทพประสิทธิ์พัทยา สนามยิงปืน สนามกอล์ฟ สนามโบว์ลิ่ง กีฬาเรือใบ (บริเวณหาดจอมเทียน) เลคแลนด์ วอเตอร์ เคเบิลสกี สวนน้ำพัทยาปาร์ค สนามเทนนิส กีฬาวินเซิร์ฟ (บริเวณหาดจอมเทียน) กีฬาดำน้ำ (บริเวณเกาะล้าน) กีฬาตกปลา (บริเวณเกาะล้าน) หุ่นกระบอกน้ำโชว์ (ถนนพัทยาเหนือ) Under water World Pattaya (สัมผัสความมหัศจรรย์ของโลกใต้ทะเล) ตลาดน้ำ 4 ภาค (สุดเขตเมืองพัทยา) และ Art in Paradise

แหล่งท่องเที่ยวนอกเขตเมืองพัทยา ได้แก่ สวนนงนุช อุทยานหินล้านปีและฟาร์มจระเข้ สวนเสือศรีราชา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว พระพุทธรูปแกะสลักหน้าผาเขาชีจรรย์ วัดญาณ-สังวรารามวรมหาวิหาร อุทยานสามก๊กเครื่องบินเล็กเครื่องร่อน (บริเวณสัตหีบ) สนามแข่งรถ พีระอินเตอร์เนชั่นแนลเซอร์กิต เดอะ ฮอสซู พ้อย คลับ หมู่บ้านช้างพัทยา สวนอู่น Silver Lake และมิโมซา

ลักษณะทางการปกครอง

ปัจจุบันเมืองพัทยามีพื้นที่ทั้งหมด 208.10 ตร.กม. (130,062.50 ไร่) โดยแบ่งเป็น

- พื้นดิน (รวมเกาะล้าน) 53.44 ตร.กม. (33,40 ไร่) โดยสามารถแยกเป็นพื้นที่เกาะล้านประมาณ 4.07 ตร.กม. (2,543.75 ไร่)
- พื้นน้ำ 154.66 ตร.กม. (96,662.50 ไร่)

เมืองพัทยาตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย บริเวณเส้นรุ้งที่ 13^oเหนือ และเส้นแวงที่ 101^oตะวันออก อยู่ในท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 150 กิโลเมตร มีอาณาเขต ทิศเหนือเริ่มจากแนวคลองกระหิงลาย ทิศตะวันออกขนานไปกับถนนสุขุมวิท (ห่างจากถนนสุขุมวิทไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 900 เมตร) ทิศตะวันตกขนานกับแนวชายฝั่งทะเล และทิศใต้ จรดพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่ โดยแบ่งการปกครองออกเป็นพื้นที่ 4 ตำบล คือ

1. ตำบลนาเกลือ หมู่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 (เกาะล้าน)
2. ตำบลหนองปรือ หมู่ 5, 6, 9, 10, 11, 12 และ 13
3. ตำบลห้วยใหญ่ หมู่ 4
4. ตำบลหนองปลาไหล หมู่ 6, 7 และ 8

ด้านการปกครอง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2499 เมืองพัทยาได้รับการก่อตั้งเป็นหน่วยการปกครองในฐานะสุขาภิบาล คือ “สุขาภิบาลนาเกลือ” มีพื้นที่เฉพาะตำบลนาเกลือ ต่อมาได้ขยายเขตไปถึงพัทยาใต้ เมื่อปี 2507 มีพื้นที่ในการปกครองดูแล ประมาณ 22.2 ตารางกิโลเมตร แต่เนื่องจากพัทยาได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ หน่วยการปกครองที่เป็นสุขาภิบาลอยู่เดิมไม่อาจจะบริหารงาน และให้บริการได้ทันกับความเจริญอย่างรวดเร็วได้ รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 ขึ้น ด้วยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ จึงได้ยุบสุขาภิบาลนาเกลือ และได้จัดตั้งเมืองพัทยาเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 เป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (City Manager) ผู้จัดการเมือง และให้เมืองพัทยามีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร กระทั่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีผลบังคับใช้ ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสภาท้องถิ่น ต้องมาจากการเลือกตั้ง จึงยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 และตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 บังคับใช้ มีผลตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

โครงสร้าง และการบริหารเมืองพัทยา

การจัดองค์กรการบริหารเมืองพัทยา เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน คือ

(1) สภาเมืองพัทยา

สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 24 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา อายุของสภาเมืองพัทยามีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งเมื่อตำแหน่งสมาชิกว่างลงเพราะถึงคราวออกตามอายุของสภาเมืองพัทยา หรือมีการยุบสภาเมืองพัทยา หรือถือว่ามีอายุครบสภาเมืองพัทยามาตรา 19 พรรคสาม ให้มีการเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่ครบอายุของสภาเมืองพัทยา หรือวันที่มีการยุบสภาเมืองพัทยา หรือวันที่ถือว่ามีอายุครบสภาเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี

เมื่อตำแหน่งสมาชิกว่างลงให้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างลง ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่อายุของสภาเมืองพัทยาคงเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน สมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาเมืองพัทยาที่เหลืออยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเมืองพัทยาว่างลง เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานเสนอรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งยุบสภาเมืองพัทยาก็ได้

สภาเมืองพัทยาเลือกสมาชิกเป็นประธานสภาเมืองพัทยาคคนหนึ่ง และรองประธานสภาเมืองพัทยาคจำนวนสองคน แล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งการเลือกประธานสภาเมืองพัทยา และรองประธานสภาเมืองพัทยา ให้กระทำในการประชุมสภาเมืองพัทยาคครั้งแรกภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป ประธานสภาเมืองพัทยา อาจแต่งตั้งเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา และผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ไม่เกินจำนวนรองประธานสภาเมืองพัทยา เพื่อช่วยเหลือกิจการตามที่ได้รับมอบหมาย

(2) นายกเมืองพัทยา

นายกเมืองพัทยา เป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเมืองพัทยา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยา ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเมืองพัทยา การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาให้กระทำโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรง และลับ นายกเมืองพัทยามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ เมื่อนายกเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่ง ให้จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ ภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่นายกเมืองพัทยาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยาอาจแต่งตั้ง

รองนายกเมืองพัทยาจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งมีใช้สมาชิกเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเมืองพัทยาตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย

เมืองพัทยาแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(1) สำนักปลัดเมืองพัทยา โดย ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยา และลูกจ้างเมืองพัทยารองจากนายกเมืองพัทยา และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเมืองพัทยาให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่น

(2) ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทยโดยปัจจุบันประกอบด้วย 15 หน่วยงาน แบ่งเป็น 11 สำนัก 2 กอง 1 กลุ่ม และหน่วยตรวจสอบภายใน (รวมสำนักปลัดเมืองพัทยา)

แผนพัฒนาเมืองพัทยา

เมืองพัทยาได้จัดทำแผนการพัฒนาเมืองพัทยาทั้งระยะยาว ระยะปานกลาง และระยะสั้นอย่างเป็นระบบ นับตั้งแต่การกำหนด วิสัยทัศน์การพัฒนาเมืองพัทยา 10 ปี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองพัทยา 5 ปี และยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเมืองพัทยา 3 ปี ซึ่งแต่ละแผนพัฒนา ระยะต่างๆ จะสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ และอำนาจหน้าที่ พันธกิจของเมืองพัทยาตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แผนบริหารราชการแผ่นดินของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง นโยบายของกระทรวงมหาดไทย จังหวัดชลบุรี

การจัดทำแผนพัฒนาเมืองพัทยาเมืองพัทยา 3 ปี ได้ดำเนินการโดยนำข้อเสนอความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาควิชาการ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติและ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้ยังได้รับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้ง การประเมินศักยภาพ (Capacity) ของเมืองพัทยาเป็นปัจจัยในการจัดทำแผนด้วย

แผนพัฒนาเมืองพัทยาระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558) ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายเร่งด่วน 14 ด้าน และยุทธศาสตร์ 13 ยุทธศาสตร์ที่ผู้บริหารเมืองพัทยาได้ประกาศเป็นสัญญาประชาคม เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2551 ดังนั้นแผนฯ ดังกล่าวจึงเป็นกรอบที่กำหนดทิศทางในการบริหารและพัฒนาเมืองพัทยา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งด้าน

การส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยจำแนกเป็นแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ตลอดจนวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558 ซึ่งมีทั้งแผนงาน/โครงการอาจดำเนินการแล้วเสร็จในแต่ละปีงบประมาณหรืออาจเป็นโครงการต่อเนื่องระยะ 2-3 ปีหรือระยะยาว ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

กระบวนการงบประมาณเมืองพัทยา

การบริหารงานการคลังเป็นกระบวนการนับตั้งแต่ การจัดทำแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณรายจ่าย การจัดเก็บหารายได้ การใช้จ่ายเงินตามงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน การบันทึกระบบบัญชี และการตรวจสอบการคลัง ปกติการใช้จ่ายเงินหรือการก่อหนี้ผูกพันต้องมีรายการปรากฏในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย หากการใช้จ่ายเงินแต่ละรายการไม่สามารถตอบสนองนโยบายของผู้บริหารได้ครบถ้วนทุกรายการ เนื่องจากบางรายการ

1. ตั้งจ่ายไว้ไม่เพียงพอ
2. ตั้งจ่ายไว้มากเกินไป
3. ไม่ได้ตั้งจ่ายไว้

ผู้บริหารจึงต้องมีการปรับแผนการจ่ายเงินงบประมาณทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ทั้งนี้จะเลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งให้คำนึงถึงสถานการณ์คลังของเมืองพัทยาและแผนพัฒนา ได้แก่

1. การบริหารเงินงบประมาณตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2545
 - 1) การโอนเงินงบประมาณรายจ่าย ให้เป็นอำนาจอนุมัติของนายกเมืองพัทยา
 - 2) การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายรายการใหม่ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภา
 - 3) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงประมาณการรายรับหรืองบประมาณรายจ่าย ให้เป็นอำนาจอนุมัติของนายกเมืองพัทยา
 - 4) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ที่ทำให้ลักษณะประมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ก่อสร้างให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภา
 - 5) ในกรณีที่มีการเบกตัดปีไว้ การโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายที่ได้เบกตัดปีหรือขยายเวลาให้เบกตัดปีไว้ จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจให้เบกตัดปีได้ หรือขยายเวลาเบกตัดปี

6) การใช้จ่ายเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีที่จำเป็นเร่งด่วนได้ตามความเหมาะสมสำหรับการอนุมัติให้ใช้เงินสำรองจ่าย ให้เป็นอำนาจของนายกเมืองพัทยา

7) การตั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ตราข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่าย เช่นเดียวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

รูปแบบรายละเอียดการโอนเงินงบประมาณและบัญชีขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง งบประมาณการรายรับและงบประมาณรายจ่ายเป็นไปตามที่เมืองพัทยากำหนด (ตามเอกสารแนบท้าย)

2. การบริหารงบประมาณตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของเมืองพัทยา พ.ศ. 2548

1) การยืมเงินสะสมจ่าย กรณีไม่ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้

2) การยืมเงินสะสมทดรองจ่าย กรณีได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้แล้ว

3) การจ่ายขาดเงินสะสม

หลักการจำแนกประเภทงบประมาณรายจ่าย

งบประมาณ นอกจากความหมายว่าเป็นวงเงินรายจ่ายสูงสุดที่จะใช้จ่ายได้แล้ว ในอีกความหมายหนึ่งที่สำคัญ งบประมาณ คือเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินการในด้านต่างๆ เป็นไปตามนโยบายที่ได้วางไว้ ทั้งในการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การแก้ปัญหาการกระจายรายได้ และสร้างความเป็นธรรมในสังคม เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณของประเทศเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ตามหลักการงบประมาณแผ่นดินของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ตามหลักการงบประมาณประมาณ ได้จำแนกงบประมาณรายจ่ายออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทงบรายจ่าย ได้แก่

1.1 งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการรวมถึง รายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.2 งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.3 งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.4 งบเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานหน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลางตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาตำบล องค์กรระหว่างประเทศ นิติบุคคลเอกชนหรือกิจการอันเป็นประโยชน์สาธารณะ รวมถึงเงินอุดหนุนงบประมาณมหาดชาตริยเงินอุดหนุนการศาสนาและรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

งบเงินอุดหนุน มี 2 ประเภท ได้แก่

(1) เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น ค่าบำรุงสมาชิกองค์การอตุณิยมวิทยาโลก ค่าบำรุงสมาชิกสหภาพวิทยุกระจายเสียงแห่งเอเชีย เงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น เป็นต้น

(2) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการค่าครุภัณฑ์ หรือค่าสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

1.5 งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใด งบรายจ่ายหนึ่ง หรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

2. รายจ่ายงบกลาง หมายถึง รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยทั่วไปใช้จ่าย ตามรายการต่างๆ ได้แก่ เงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ, เงินช่วยเหลือข้าราชการ, เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ, เงินสำรองเงินสมทบและเงินชดเชยของข้าราชการ, เงินสมทบของลูกจ้างประจำ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ, เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น, ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.อ.) มีอำนาจและหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหลักในการพิจารณาเบื้องต้นไว้ว่า การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้า และโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละสามสิบห้า โดยการจัดสรรสัดส่วนที่เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นด้วย และการเพิ่มสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลให้เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการบริการสาธารณะได้ด้วยตนเอง และให้เป็นไปตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถ่ายโอนเพิ่มขึ้นภายหลังปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 เป็นต้นไป แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด เงินอุดหนุนที่จัดสรรให้ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549

ตารางที่ 2-1 การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 – พ.ศ.2558

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การจัดสรรรายได้ให้แก่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น			
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1.รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง (สัดส่วนต่อรายได้รวมท้องถิ่น)	46,529.72 8.78	50,281.54 8.78	56,306.25 9.04	61,458.00 9.50
2.รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้และแบ่งให้ (สัดส่วนต่อรายได้รวมท้องถิ่น)	262,357.28 49.50	285,888.46 49.92	312,818.75 50.24	327,222.00 50.63
3.รายได้จากเงินอุดหนุน (สัดส่วนต่อรายได้รวมท้องถิ่น)	221,091.79 41.72	236,500.00 41.30	253,500.00 40.72	257,663.78 39.87
4.รายได้รวมท้องถิ่น 1.+2.+3. (สัดส่วนร้อยละ)	529,978.79 100	572,670.00 100	622,625.00 100	646,343.78 100
5.รายได้รัฐบาล (สุทธิ)	1,980,000.00	2,100,000.00	2,275,000.00	2,325,000.00
6.สัดส่วนรายได้รวมของท้องถิ่น	26.77	27.27	27.37	27.80

ต่อรายได้รัฐบาล (%) (4./5.)				
-----------------------------	--	--	--	--

ที่มา : สำนักจัดทำงบประมาณด้านความมั่นคง 1 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

แนวทางการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงบประมาณ

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ได้มีการกำหนดแนวทางการบริหารราชการแนวใหม่ กล่าวคือตามมาตรา 3/1 กำหนดว่าการบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดและยุบเลิกภารกิจของหน่วยงานที่ไม่จำเป็น ซึ่งการจัดสรรงบประมาณให้แก่ส่วนราชการต้องคำนึงถึงหลักการดังกล่าว ดังนั้นจึงได้มีการกำหนด แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ไปสู่แนวใหม่ โดยหนึ่งในแนวทางดังกล่าวคือ การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณจากเดิมที่มุ่งเน้นการควบคุมการใช้ทรัพยากร โดยจัดสรรงบประมาณ แบบแสดงรายการ (Line Item Budgeting) ซึ่งเป็นระบบงบประมาณที่ไม่สามารถวัดผลสำเร็จของงานได้ ไม่สามารถเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรที่จัดสรรให้กับผลที่ต้องการให้เกิด จากข้อบกพร่องดังกล่าว ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาสู่ระบบงบประมาณแบบแผนงาน (Program Budgeting) ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) จนมาถึงระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting)

ประเทศไทยได้นำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting) มาใช้ในการจัดทำงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 โดยใช้ยุทธศาสตร์เป็นตัวนำในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมุ่งเน้นผลสำเร็จของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) มีการกำหนดเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของงานในทุกระดับ โดยให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการประจำปี และแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ภายใต้แผนบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีโครงสร้างผลผลิตที่สอดคล้องกับกรอบภารกิจและเป็นกลไกสำคัญ ในการเชื่อมโยงกระบวนการจัดทำผลผลิตของหน่วยงานไปสู่นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ และเกิดผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศและประชาชน

การปรับปรุงระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ก็เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของรัฐบาล โดยจะต้องมีการจัดทำนโยบายระดับกระทรวงและกรม ระบุถึงพันธกิจและเป้าหมาย โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดออกมาเป็นแผนงาน

ด้านงบประมาณ มีผลผลิตและผลลัพธ์ที่ชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี และสอดคล้องกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน

ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มีแนวคิดและหลักการสำคัญ 3 เรื่อง ประกอบด้วย

1. การปรับปรุงให้รัฐบาลสามารถใช้วิธีการและกระบวนการงบประมาณให้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย และให้เห็นผลที่ประชาชนได้รับจากรัฐบาล

2. การมุ่งเน้นให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณ โดยคำนึงถึงความโปร่งใสอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การมอบความคล่องตัวในการจัดทำและบริหารงบประมาณให้กับผู้ปฏิบัติ (Devolution) ในขณะเดียวกันหน่วยปฏิบัติจะต้องแสดงถึงความรับผิดชอบ (Accountability) จากการนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดผลงานตามยุทธศาสตร์และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยผ่านการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานและผลทางการเงินที่รวดเร็วทันสมัย

จากแนวคิดดังกล่าว นำไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับผลการดำเนินงาน ผลผลิตและผลลัพธ์ตามยุทธศาสตร์ มีการวัดผลสำเร็จของงานโดยนำยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาลมาเป็นหลักในการจัดสรรทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รวมทั้งเพิ่มบทบาท ความรับผิดชอบของกระทรวง ทบวง กรม ในการบริหารจัดการงบประมาณ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. มุ่งเน้นผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คำนึงถึงการกำหนดเป้าหมายและผลสำเร็จที่เชื่อมโยงกันในทุกระดับ ตั้งแต่เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายในช่วงอายุของแต่ละรัฐบาล และสามารถกำหนดเป้าหมายเป็นรายปีได้ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงและคำนึงถึงผลสำเร็จ ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ระดับชาติ จนถึงเป้าหมายการให้บริการของกระทรวงและหน่วยงาน

2. เน้นหลักธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยจะให้ความสำคัญกับการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในแต่ละระดับให้ชัดเจน รวมทั้งมีระบบติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

3. การมอบอำนาจและกระจายอำนาจในการจัดทำและบริหารจัดการงบประมาณ มุ่งเน้นให้กระทรวงและส่วนราชการรับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการให้บริการ มีอำนาจในการจัดทำและบริหารงบประมาณ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จมากกว่าเน้นกฎระเบียบ ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณมากขึ้น

4. การเพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายที่ผ่านมามีขอบเขตจำกัดอยู่แต่เพียงค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่ใช้จ่ายจากเงินงบประมาณเท่านั้น ไม่รวมที่ใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ เช่น เงินกู้ เงินบำรุง เงินช่วยเหลือ ฯลฯ ดังนั้น การนำเงินนอกงบประมาณมาพิจารณาร่วมกับเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะทำให้แผนการเงินโดยรวมของภาครัฐมีความสมบูรณ์ ครอบคลุม และสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนการเงินและการคลังได้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

5. การประมาณการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (Medium Term Expenditure Framework : MTEF) ซึ่งเป็นการประมาณการค่าใช้จ่ายล่วงหน้า 3 – 5 ปี โดยพิจารณาจากฐานค่าใช้จ่ายของโครงการและผลผลิต ที่หน่วยงานได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในปัจจุบัน ภายใต้สมมติฐาน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาล เพื่อเป็นตัวเลขพื้นฐานของงบประมาณในแต่ละปี ที่รัฐบาลสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจวางแผนการจัดสรรงบประมาณ และรักษาวินัยทางการคลังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. มีระบบการติดตามประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ว่าได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ โดยมีตัวชี้วัดผลสำเร็จในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ ระยะเวลา และค่าใช้จ่ายไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนเป็นการแสดงความรับผิดชอบของหน่วยงานต่อผลสำเร็จของงาน

จากการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณมาสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามยุทธศาสตร์ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการในการจัดทำงบประมาณ อย่างครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนจัดสรรงบประมาณ การจัดการที่เน้นผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้น สิ่งสำคัญในการจัดทำงบประมาณตามระบบใหม่นี้คือการวัดผลการดำเนินงาน (Performance measure) โดยการกำหนดตัวชี้วัดและประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อสนับสนุนระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ปัจจุบันส่วนราชการได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น โดยมีการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติโดยผ่านขั้นตอนของงบประมาณให้มีความสอดคล้อง และเชื่อมโยงกัน ดังนั้นจึงเป็นระบบที่จะทำให้รัฐบาลมั่นใจได้ว่า

1. ผลผลิตที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย การให้บริการของกระทรวง และเป้าหมายในระดับชาติ หรือของรัฐบาล
2. ผลผลิตที่ต้องการมีปริมาณ ราคา และคุณภาพ เหมาะสมสอดคล้องกัน
3. ประชาชนจะได้รับผลประโยชน์ภายในเวลาที่กำหนด

งบประมาณและความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

การขอรับการจัดสรรงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น รวมทั้งเมืองพัทยา หน่วยงาน (เมืองพัทยา) จะเสนอขอรับงบประมาณตามผลผลิต/โครงการ ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ จะนำไปสู่ผลผลิต/โครงการ ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ ในการกำหนดผลผลิต/โครงการจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ
2. สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวง และเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง

ในปีงบประมาณ

3. สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
4. สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

ทั้งนี้ การกำหนดประมาณการเป้าหมายผลผลิตให้คำนึงถึงเป้าหมายการให้บริการ และกลยุทธ์ของหน่วยงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการและยุทธศาสตร์ในระดับกระทรวง และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนขีดความสามารถ/ความพร้อมในการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานของหน่วยงาน และการโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น

เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ

เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณที่จัดให้แก่เมืองพัทยาในลักษณะเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีงบประมาณในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่เมืองพัทยา ที่ได้รับถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 และอำนาจหน้าที่ตามระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยาพุทธศักราช 2542 ทั้งนี้จำแนกตามผลผลิต โครงการในปัจจุบัน ดังนี้

ตารางที่ 2-2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา

รายการเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา	เกณฑ์การพิจารณา
-----------------------------------	-----------------

รายการเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา	เกณฑ์การพิจารณา
1.รายการตามภารกิจพื้นฐาน (รักษางานเดิม)	
- ผลผลิตแหล่งท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	พิจารณาจากผลการเบิกจ่ายจริงในปีที่ผ่านมา และรายการที่เป็นไปตามแผนพัฒนาของเมืองพัทยา
- ผลผลิตโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคม	พิจารณาตามผลการเบิกจ่ายจริงในปีที่ผ่านมา และรายการที่เป็นไปตามแผนพัฒนาของเมืองพัทยา
- ผลผลิตบริการด้านคุณภาพชีวิตที่ดีที่ประชาชนได้รับ	พิจารณาตามผลการเบิกจ่ายจริงในปีที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณสุข และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามแผนพัฒนาเมืองพัทยา
- ผลผลิตนักเรียนในพื้นที่เมืองพัทยาได้รับการศึกษา	พิจารณาตามผลการเบิกจ่ายจริงในปีที่ผ่านมา ได้แก่ เงินเดือนครูโดยบวกเงินเลื่อนขั้น 6%
2.รายจ่ายตามภารกิจยุทธศาสตร์ (นโยบายต่อเนื่อง)	
- โครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิภาพทางสังคมให้แก่ผู้พิการ *	สนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการจัดสรรให้อัตราเดียวกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- โครงการเร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพแก้ไขปัญหาเสพติดเมืองพัทยา	พิจารณาตามผลการเบิกจ่ายจริงในปีที่ผ่านมา
- โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพา	จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์พกพาตามหลักเกณฑ์กระทรวงศึกษากำหนด

ตารางที่ 2-2 แสดงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา (ต่อ)

รายการเงินอุดหนุนให้แก่เมืองพัทยา	เกณฑ์การพิจารณา
- โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ตั้งงบประมาณตามเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าหนังสือเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- โครงการสร้างหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุ	พิจารณาตามผลการเบิกจ่ายจริงในปีที่ผ่านมา ได้แก่ การสร้างหลักประกันรายได้ผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันได)

* โครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิภาพทางสังคมให้แก่ผู้พิการ เริ่มต้นในปีงบประมาณ พ.ศ.2557

แนวคิดและทฤษฎีระบบยุทธศาสตร์การพัฒนา (เจเลียว บุรีภักดี, 2551)

“ยุทธศาสตร์การพัฒนา” หมายถึง แผนการอันชาญฉลาดสำหรับจะดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิชา และข้อมูลสภาพจริงที่เหมาะสม ตัวแบบทางความคิดว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา แสดงให้เห็นว่าการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา สำหรับปัญหาทุกขั้วร้อนแต่ละครั้ง จะประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. การระบุและวิเคราะห์ปัญหาทุกขั้วร้อน
2. การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหาเป้า
3. การกำหนดเป้าหมายของยุทธศาสตร์
4. การสร้างหน่วยระบบทำงาน
5. การจัดหาทรัพยากร

คำอธิบายวิธีปฏิบัติสำหรับแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. การระบุและวิเคราะห์ปัญหาทุกขั้วร้อน

ปัญหาทุกขั้วร้อนในเรื่องนี้หมายถึง สภาพอันไม่พึงประสงค์ของผู้เป็นเจ้าของทุกขั้วคนหนึ่งคนใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดที่มีตัวตนแน่นอน เจ้าทุกขั้วนั้นสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความทุกขั้วร้อนหรือสภาวะอันไม่พึงประสงค์นั้นได้เพื่อประกอบการวิเคราะห์ดังกล่าวการระบุปัญหาทุกขั้วร้อนได้แก่ การระบุจำนวนและขอบเขตของผู้มีความทุกขั้วร้อน หรือ “เจ้าทุกขั้ว” ระบุชนิดและอาการของความทุกขั้วร้อน ตลอดจนความรุนแรง เวลา สถานที่ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ปัญหาทุกขั้วร้อน คือ การจกหมวดหมู่หรือจำแนกประเภท หรือลำดับขั้นตอน หรือแหล่งของปัญหาทุกขั้วร้อน แล้วแสดงความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มปัญหา หรือระหว่างหน่วยปัญหาเหล่านั้น เช่น แสดงให้เห็นว่ามีบางหน่วยปัญหาที่เป็นปัจจัยให้เกิดปัญหาอื่นและมีบางหน่วยปัญหาที่เป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากปัญหาอื่น หรือจำแนกปัญหาเหล่านี้ในลักษณะอื่นก็ได้

วัตถุประสงค์ของการจำแนกปัญหาออกเป็นปัญหาย่อยๆ คือ เพื่อสะดวกในการเลือกปัญหาใดปัญหาหนึ่งมาเป็นปัญหาเป้าสำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหานั้นต่อไป

2. การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหาเป้า

การจะกำหนดเลือกหน่วยปัญหาใดที่ได้มาจากปัญหาทุกขั้วร้อน เพื่อนำมากำหนดเป็นปัญหาเป้า ในกรณีที่มีหน่วยปัญหาหลายรายการให้เลือก ผู้เลือกปัญหาอาจใช้เกณฑ์ต่อไป

2.1 หน่วยปัญหาเป้านี้ ถ้าได้รับการแก้ไขจะสนองความต้องการของเจ้าทุกขั้วได้มาก

2.2 หน่วยปัญหาเป่านี้ ถ้าได้รับการแก้ไขจะนำความคลี่คลายมาสู่หน่วยระบบ ปัญหาอื่นได้ด้วย

2.3 ผู้ที่จะรับผิดชอบแก้ไขปัญหานี้ มีความสามารถพอที่จะสร้างยุทธศาสตร์ขึ้นมา แก้ไขปัญหาได้

2.4 การสร้างยุทธศาสตร์ขึ้นมาแก้ไขปัญหานี้ จะไม่ต้องใช้ทรัพยากรมากเกินไป การเลือกปัญหาเป่า อาจจะไม่เลือกปัญหาเดียวหรือมากกว่านั้นได้สำหรับการสร้าง ยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่ละครั้ง อย่างไรก็ตามควรคำนึงว่าหน่วยปัญหาเป่าแต่ละหน่วยมักต้องใช้ ยุทธศาสตร์ที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งเหมาะกับปัญหานั้น การเลือกปัญหาเป่ามากกว่าหนึ่งปัญหา ในคราวเดียวกันจะนำไปสู่ความยากลำบากในการสร้างยุทธศาสตร์ แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีความเหมาะสมด้วยเหตุผลอย่างอื่น การเลือกปัญหาเป่ามากกว่าหนึ่งปัญหาในคราวเดียวกัน ก็ย่อมทำได้

การวิเคราะห์ปัญหาเป่าที่ได้เลือกแล้ว คือ การจำแนกองค์ประกอบภายในกรอบปัญหา ตลอดจนจำแนกเหตุปัจจัยและกระบวนการที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งในการนี้สามารถนำเอาทฤษฎีระบบ มาใช้ประกอบการวิเคราะห์ได้

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ปัญหาเป่า คือ เพื่อให้เข้าใจชัดเจนว่าการจะแก้ไข ปัญหานั้นให้หมดไป จะต้องกำหนดเป้าหมายของยุทธศาสตร์เป็นอย่างไร และจะต้องใช้ทรัพยากร มากเพียงใดเราอาจเปรียบเทียบการวิเคราะห์หน่วยปัญหาเป่าเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นดังนี้ สมมติว่า หน่วยปัญหาเป่า คือ หลุมที่เป็นแอ่งในสนามฟุตบอล ซึ่งถ้าปล่อยไว้จะทำให้การเล่นฟุตบอล เป็นอันตราย เราจึงจำเป็นต้องวัดความกว้างและความลึกของหลุมดังกล่าว เพื่อประมาณการว่า จะต้องใช้ดินเป็นปริมาณเท่าใดที่จะนำมาถมหลุมนั้น ปริมาตรของดินเปรียบได้กับเป้าหมายของดินที่ จะต้องจัดหามาถมหลุม จึงเปรียบได้กับเป้าหมายของยุทธศาสตร์

3. การกำหนดเป้าหมายของยุทธศาสตร์

การกำหนดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ คือ การคิดอนุมานจากผลการวิเคราะห์ปัญหา เป่าสิ่งที่ต้องตัดสินใจในขั้นนี้ คือ จะกำหนดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ในคุณภาพระดับใด ทั้งนี้ เพราะว่า แต่ละระดับของคุณภาพจะหมายถึงการใช้ทรัพยากรเงินทุนที่แตกต่างกัน ถ้าคิดต่อจาก ตัวอย่าง เรื่องการถมหลุมในสนามฟุตบอลที่กล่าวในข้อก่อน การเลือกชนิดของดินหรือวัสดุ อย่างอื่นเพื่อนำมาถมหลุมเป็นประเด็นหนึ่งที่จะต้องพิจารณาในขั้นนี้ด้วย การตัดสินใจในขั้นนี้ จึงมีความสำคัญเพราะหมายถึงความรับผิดชอบในการสร้างหน่วยยุทธศาสตร์ของระบบทำงาน และการจัดหาทรัพยากรที่จะตามมา

4. การสร้างหน่วยระบบทำงาน

หน่วยระบบทำงานแต่ละหน่วยก็คือ “หน่วยระบบ” ที่เราสร้างขึ้นตามหลักของ ทฤษฎีระบบนั่นเอง กล่าวคือ เรากำหนดว่าจะให้ได้ผลผลิต (O) เป็นเช่นไร จากนั้นจึงกำหนด กระบวนการ (P) และกำหนดปัจจัยนำเข้า (I) ที่จะทำให้เกิดผลผลิตที่ต้องการ หน่วยระบบทำงาน อาจจะมีมากกว่าหนึ่งหน่วย และอาจจะเชื่อมโยงกันในลักษณะที่เป็นลำดับก่อนหลังแก่กัน หรือ ในลักษณะที่เป็นคู่ขนานก็ได้ คือ บรรดาผลผลิต (O) ที่ได้มาจากหน่วยระบบทำงานทั้งหลายรวมกัน ทำให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้แล้ว

5. การจัดหาทรัพยากร

ทรัพยากรที่จะนำมาใช้เป็นปัจจัยนำเข้า ย่อมได้มาจากบริบทภายนอกและบริบท ภายในของหน่วยระบบทำงานแต่ละหน่วย โดยที่ควรได้รับการเลือกสรรอย่างเหมาะสม และมีความ คุ่มทุน ได้แก่ กำลังคน เงิน วัสดุสิ่งของ เวลาดำเนินการ ตลอดจนสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น สติปัญญา ความรู้ความสามารถ ค่านิยม ความเชื่อ ความศรัทธา และอื่นๆ ความชาญฉลาดที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ของแผนการแก้ปัญหา หรือของยุทธศาสตร์การพัฒนายู่ที่การเลือกใช้ทรัพยากรนี้เอง

แนวคิด / ทฤษฎีด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจาก อุตสาหกรรมประเภทอื่น กล่าวคือ ในขณะที่อุตสาหกรรมประเภทอื่นมุ่งเน้นการนำ ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ แต่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลับมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้เพื่อเป็นแรงดึงดูด นักท่องเที่ยว ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่อาศัยการลงทุน ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทอื่น แต่ให้ผลตอบแทนสูง การกำหนดนโยบายการ ท่องเที่ยวที่ดี และการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผล ให้ การพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองพัทยาบรรลุผลตามแผนปฏิบัติการ อย่างไรก็ตามการมุ่งเน้น ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นพลังผลักดันที่สำคัญ ในการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายสามารถสร้างงานเป็นแหล่งรายได้ให้กับ ประชาชนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก หากไม่คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำลายสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพ โดยการนำทรัพยากรธรรมชาติและทุนทางสังคมมาใช้ประโยชน์แบบไร้ขอบเขตและไม่คุ้มค่า ขาดการอนุรักษ์และบำรุงรักษาอย่างถูกต้อง รวมทั้งค่านิยมและวิถีชีวิตของคนในแต่ละชุมชน ที่ แปรเปลี่ยนไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลให้เมืองพัทยาสูญเสียศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ และ

เอกลักษณ์ของความเป็นเมืองพัทยาที่สั่งสมกันมานานนับร้อยปี ดังนั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เฟื่องมอเฉพาะมิติทางเศรษฐกิจโดยละเลยคุณค่าของมิติอื่นๆ เปรียบเสมือนดาบสองคมที่ส่วนหนึ่งส่งผลให้ชุมชน/สังคมนั้นได้พัฒนาไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ แต่ในขณะเดียวกันชุมชน/สังคมนั้นอาจเผชิญกับเงาของความเสื่อมโทรมทางด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แยงกรายเข้ามาโดยไม่รู้ตัว

การดำเนินวิสาหกิจการท่องเที่ยวที่ชาญฉลาด ต้องให้ความสำคัญกับดุลยภาพหรือความสมดุลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทุนทางสังคมอย่างเหมาะสม รวมตลอดทั้งการนำองค์ความรู้ต่างๆ มาปรับประยุกต์ใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว แผนแม่บทและกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการวางแผนยุทธศาสตร์/แผนแม่บทการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดเงื่อนไขและประเด็นปัจจัยต่างๆ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินวิสาหกิจการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว (ทิพวรรณ พุ่มมณี, 2544) การท่องเที่ยว (Tourism) คือ การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการ คือ

1. เดินทางจากที่อาศัยไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

การท่องเที่ยว จึงหมายถึง การเดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยปกติ หรือถิ่นที่พำนักถาวรไปยังที่อื่นด้วยความสมัครใจ และเป็นการเดินทางชั่วคราวโดยใช้เวลาพำนัก ณ สถานที่นั้นๆ ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่มีใจเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

ในปี พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่าเนื่องจากคำว่า การท่องเที่ยว เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางดังกล่าวแล้ว จึงสมควรจำกัดความของคำว่่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน (International Tourist) ให้เป็นคำที่กินความกว้างขึ้น เพื่อใช้หลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่สามารถใช้เปรียบเทียบซึ่งกันและกันได้ต่อไป โดยเสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำว่า “ผู้มาเยือน” (Visitors) แทนคำว่า “นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน

(Tourist) ซึ่งคำว่า ผู้มาเยือนให้หมายถึงบุคคลที่เดินทางไปยังประเทศที่ตนมิได้พักอาศัยอยู่เป็นประจำ ด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตามที่มิใช่ไปประกอบอาชีพหารายได้

คำว่า "ผู้มาเยือน" หมายถึงผู้เดินทาง 2 ประเภท ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนมาชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ในประเทศที่มาเยือนตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป และเดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อน ทัศนศึกษา ประกอบศาสนกิจ ร่วมการแข่งขันกีฬา ติดต่อธุรกิจ ร่วมการประชุม สัมมนา ฯลฯ

2. นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Excursionists) ได้แก่ ผู้เดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง

เสรี วังสีไพจิตร (อ้างถึงใน ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) ผลรวมของปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ หรือการกระทำต่อกันของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ รัฐบาล และชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้านในกระบวนการดึงดูดใจ และต้อนรับขับสู้ให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนอื่นๆ

เศกสรรค ยวงวนิชย์ (อ้างถึงใน ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจตามวัตถุประสงค์ใดๆก็ได้ ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพ หรือหารายได้

นิคม จารุณี (อ้างถึงใน ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) การท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ และการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตาม ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) การเดินทางที่อยู่อาศัยตามปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อทำการศึกษาและพักผ่อนหย่อนใจ หรือก่อให้เกิดการกระทำร่วมกันของมนุษย์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม จนเป็นเหตุดึงดูดใจให้เดินทางไปศึกษาและท่องเที่ยวตามแหล่งต่างๆ

ประเภทของนักท่องเที่ยว

Stanley C. Plog (อ้างถึงใน ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) ได้จำแนกประเภทนักท่องเที่ยวออกเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวประเภทเน้นตนเองเป็นศูนย์กลาง (Psychocentrics) เป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจแต่ปัญหาเล็กๆ ในชีวิตของตนเอง ชอบสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นที่รู้จักดี ไม่ต้องการทดลองสิ่งแปลกใหม่ ทั้งที่พัก อาหาร สิ่งบันเทิง และบุคคลใหม่ ไม่ต้องการพบสิ่งยุ่งยาก และเหตุการณ์ที่ผิดปกติ

2. นักท่องเที่ยวประเภทเน้นตนเองปานกลาง (Near Psychocentrics) เป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการเน้นตนเองและการเดินทางสายกลาง

3. นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางสายกลาง (Mid-Centrics) เป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง ไม่ชอบผจญภัย แต่ไม่รังเกียจการทดลองสิ่งใหม่ๆ ตราบเท่าที่ไม่เสี่ยงอันตรายเกินไป หรือไม่ผิดปกติเกินไป นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มนี้

4. นักท่องเที่ยวประเภทชอบความหลากหลายพอสมควร (Mid-Allocentrics) เป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่เป็นกลุ่มอยู่ระหว่างเดินทางสายกลางและกลุ่มที่มีความสนใจหลากหลาย

5. นักท่องเที่ยวประเภทมีความสนใจหลากหลาย (Near Allocentrics) เป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจในกิจกรรมหลากหลาย เป็นพวกที่เปิดเผยและมีความมั่นใจในตนเอง ชอบผจญภัยอย่างมาก และเต็มใจออกไปเผชิญโลก เผชิญชีวิต การเดินทางกลายเป็นช่องทางให้เขาแสดงออกมา ซึ่งความอยากรู้อยากเห็น และได้สนองความอยากรู้อยากเห็นของเขาด้วย เป็นกลุ่มที่ชอบทดลองของใหม่ๆ ทั้งที่พิศอาหาร การบันเทิง และผู้คนที่แตกต่างไปจากตนเอง

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Behavior of Tourists)

เดชา บุญล้ำ (อ้างถึงใน ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) ได้สรุปพฤติกรรมทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ดังนี้

1. การชมเมืองโบราณ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวประเภทนี้ ชอบที่จะนั่งรถชมเมือง หรือเดินทางชมเมือง หรือใช้พาหนะอื่นๆ เช่น รถม้า รถสามล้อ เป็นการสัญจรไปตามเส้นทาง และผ่านบริเวณสำคัญๆ ของเมือง ระหว่างทางอาจมีคำบรรยายถึงประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิถีชีวิตของพลเมือง และสถานที่สำคัญของเมือง

2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจมักเป็นสถาปัตยกรรมเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ์ สวนในลักษณะพิเศษ โรงงานผลิตภัณฑ์พื้นเมือง ฯลฯ ต้องมีการจัดเส้นทางเดินให้นักท่องเที่ยวสังเกตได้ชัด โดยจัดขนาดให้เหมาะสมกับกลุ่ม พร้อมทั้งเตรียมบริเวณเพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้นำทางด้วย โดยทั่วไปแล้วมักมีของที่ระลึกขายอยู่ในบริเวณของสถานที่เหล่านั้น

3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมืองอาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง ตัวอย่างเช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์ หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง เขารัง จังหวัดภูเก็ต ความสะดวกในการเข้าชมขึ้นอยู่กับการจัดสถานที่หรือจัดรายการในสถานที่นั้นๆ รับกลุ่มเป้าหมายได้มากพอบางครั้งหากสถานที่ที่มีความเหมาะสมอาจจัดเป็นร้านอาหาร หรือจุดชมเมืองในเวลากลางวันได้ด้วย

4. การชมการเล่นพื้นเมือง หรือขบวนในงานเทศกาล การจัดสถานที่น่าจะขึ้นอยู่กับรูปแบบและขนาดที่ต้องการของการละเล่น โดยการละเล่นนั้นๆ อาจเป็นการจัดถาวรหรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวก็ได้ เช่น ในเทศกาลลอยกระทง เทศกาลประกวดผลไม้ เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลการแข่งขันเรือ

ที่จัดให้มีขึ้นตามเมืองต่างๆ หรือเทศกาลที่จัดให้มีขึ้นเฉพาะที่ เช่น เทศกาลหุ่นฟางนก จังหวัดชัยนาท เทศกาลแห่สิ่งโต จังหวัดนครสวรรค์ เทศกาลนพพระเล่นเพลง จังหวัดกำแพงเพชร เป็นต้น

5. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึกผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่างๆ อาจจัดรวมเป็นบริเวณขายอาหารและจับจ่ายซื้อของไปด้วยกัน เช่น กลุ่มร้านค้าบริเวณก่อนเข้าถึง จังหวัดเพชรบุรี ในท่าบวช จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

6. การมนัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวลักษณะนี้ มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมที่ทำได้แก่ การซื้อธูปเทียนบูชา การไหว้พระปิดทอง การเสี้ยวเซียมซี การบริจาคเงิน การรดน้ำมนต์ การแก้บน และมักจบด้วยการจับจ่ายซื้อของที่นำมาวางขายในบริเวณนั้นหรือใกล้เคียง

7. การแข่งขันกีฬา และดูกีฬา การท่องเที่ยวลักษณะนี้ จะพบนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศที่ชอบการแข่งขันกีฬาในบางประเภท โดยเฉพาะการแข่งขันกีฬาอล์ฟ การแข่งเรือ และการชกมวยไทยของชาวต่างประเทศ เพราะเป็นศิลปะการต่อสู้ที่แตกต่างไปจากการต่อสู้ของตน ตลอดจนการแข่งขันม้า เป็นต้น นักท่องเที่ยวประเภทนี้ มักมีพฤติกรรมชอบการพนัน เป็นนักการทูต นักการเมือง และนักธุรกิจ เพราะมีรสนิยมและรายได้สูง ซึ่งเป็นการหวังผลประโยชน์อื่นๆ ที่ควรได้รับ ในภายหลังอีกด้วย

8. การพนัน พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้ มีจุดประสงค์เพื่อการพนันเป็นหลัก ซึ่งมักเดินทางไปต่างประเทศหรือบ่อนที่ได้รับอนุญาต ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางการเงินดี เป็นผู้ทรงอิทธิพลหรือประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย

9. การผจญภัย พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้ มักจะเดินทางไปตามสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกถึงการเสี่ยงภัยและการผจญภัย เช่น ดิ่งพสุธา การปีนหน้าผาสูง เพื่อขึ้นไปปีกธง การเล่นเรือแบบโลดโผน และการกระโดดหอคอย เป็นต้น

ประเภทการท่องเที่ยว

Valane Smith (อ้างถึงใน ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543) ได้จำแนกประเภทการท่องเที่ยว เป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism) การท่องเที่ยวประเภทนี้ ประสงค์ที่จะสังเกตการณ์แสดงออกทางวัฒนธรรม และแบบแผนการใช้ชีวิตของประชาชนต่างเผ่าพันธุ์ซึ่งหมายรวมถึงการไปเยือนบ้านเกิดเมืองนอน การเข้าร่วมพิธีฟ้อนรำและเข้าพิธีทางศาสนาต่างๆ

2. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environment Tourism) เป็นการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวจากแดนไกลให้เข้ามาท่องเที่ยวโดยเน้นสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าที่จะเน้นชาติพันธุ์มนุษย์ การกลับคืนสู่ธรรมชาติและ การชื่นชมต่อความสัมพันธ์

ของผู้คนกับพื้นที่ก็อยู่ในกลุ่มนี้ ซึ่งจะรวมการถ่ายภาพ การเดินทางไกล การปีนเขา การล่องเรือ เล็ก และการตั้งแคมป์ เป็นต้น

3. การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสและเข้าร่วมใช้ชีวิตวิถีถิ่นๆ ที่กำลังจะสูญหายไปในช่วงท้องถิ่น เพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงประวัติความเป็นมา การดำเนินชีวิตที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของตน เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และงานเทศกาล เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) เป็นการท่องเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานและโบราณวัตถุต่างๆ ที่เน้นความรู้เรื่องในอดีต อาจเป็นการไปชมอนุสาวรีย์ โบสถ์ วิหาร วังต่างๆ และการแสดงแสงเสียงเหตุการณ์เด่นๆ ในอดีตกาล เป็นต้น

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business Tourism) มีลักษณะเด่น คือ การประชุมหรือการพบปะกัน หรือการสัมมนาที่มักรวมเอาการท่องเที่ยวประเภทอื่นเข้ามาไว้ด้วย เมื่อมีการท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจเกิดขึ้น แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งจะมีการท่องเที่ยวได้หลายประเภท บางแหล่งก็เป็นการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม แล้วแต่นักท่องเที่ยวต้องการอะไร

6. การท่องเที่ยวเพื่อกานันทนาการ (Recreational Tourism) เป็นการเข้าร่วมในการแข่งขันกีฬา นันทนาการ อนุรักษ์โรค การอบแดด และการสมาคมกันในสิ่งแวดล้อมที่ผ่อนคลายจิตใจสถานที่ดังสถานที่ดังกล่าว ได้แก่ ชายหาด ชายทะเล การแข่งขันกอล์ฟภายในสนามกอล์ฟชั้นเยี่ยม และการแข่งขันเทนนิส เป็นต้น

7. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงาน เพื่อเป็นสวัสดิการของหน่วยงานและบริษัทห้างร้านต่างๆ เพื่อการดูงาน ประชุมศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และเพื่อนันทนาการ โดยหน่วยงานและบริษัทห้างร้านเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆทั้งหมด

กรอบแนวคิดการจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว

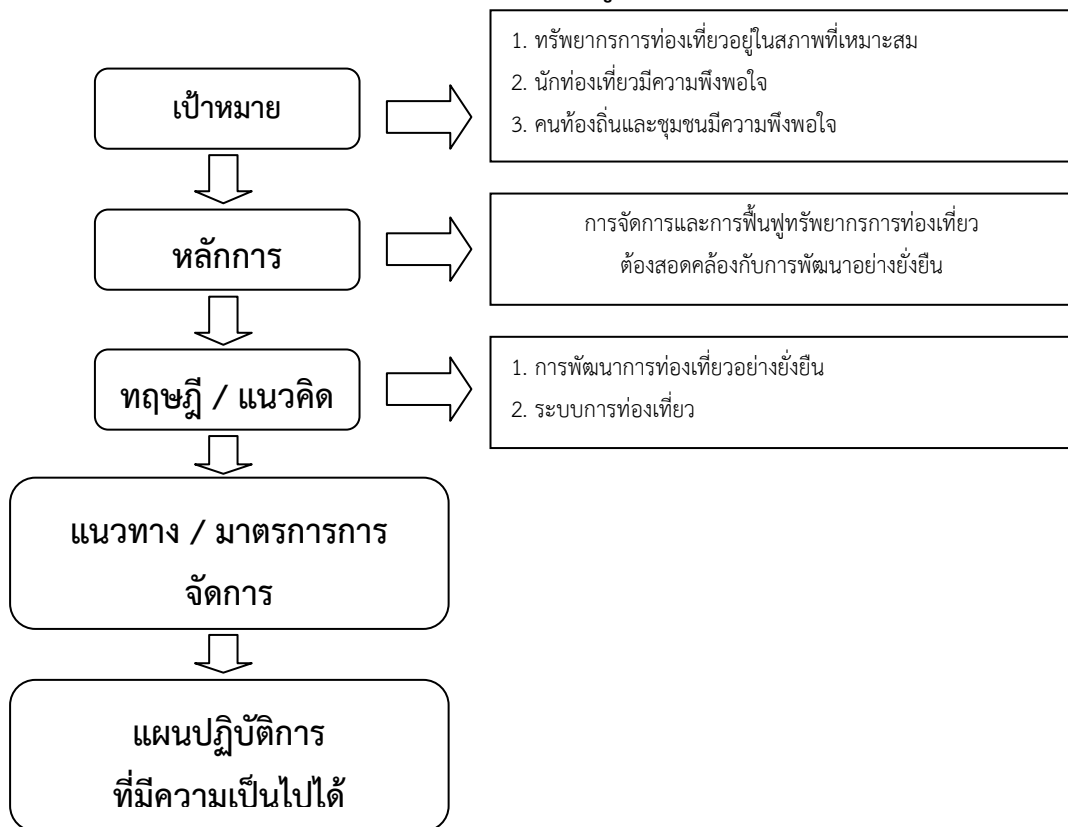
การจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว (ภคพร บุญยานุเคราะห์, 2547) เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการปรับปรุงและส่งเสริมให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ในสภาพที่เหมาะสมเป็นที่น่าประทับใจของนักท่องเที่ยว และช่วยให้การท่องเที่ยวมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน การจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพต้องดำเนินไปอย่างมีทิศทาง โดยอาศัยกรอบความคิด (Framework) ที่เหมาะสมเป็นเข็มทิศชี้แนะทิศทาง กรอบแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ เป้าหมาย (Goal) หลักการ (Principle) ทฤษฎีและแนวคิด (Theories and Concept)

การจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มองเห็นภาพอย่างชัดเจนว่า สภาพการณ์ที่พึงปรารถนาและมุ่งหวังให้บรรลุถึง คืออะไร ซึ่งในกรณีนี้ คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่ในสภาพที่เหมาะสม
2. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ
3. คนท้องถิ่นและชุมชนมีความพึงพอใจ

เป้าหมายทั้งสามประการดังกล่าว นำไปสู่หลักคิดในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หลักคิดนี้ คือ การจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แผนภาพที่ 2-1 : กรอบแนวคิดการจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว

การจัดการและการฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวคิดที่ประกอบด้วยหลายมิติหลายมิติ (Multi – Dimensional Concept) ดังนั้น การท่องเที่ยว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน ก็ย่อมประกอบด้วยหลายมิติ

เช่นกัน องค์การการท่องเที่ยวของแคนาดา (Tourism Canada, 1990) ได้เสนอว่า “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) คือ การท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรทั้งหมด ในลักษณะที่สามารถตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม สุนทรียภาพ ในขณะเดียวกัน ก็สามารถรักษาความสมบูรณ์ทางวัฒนธรรม กระบวนการที่จำเป็นเชิงนิเวศวิทยา ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบสนับสนุนชีวิต (Life Supporting System)”

2. การจัดการทรัพยากร (Resource Management) เนื่องจากในโลกปัจจุบันมีทรัพยากรเหลือน้อยลงไปเรื่อยๆ จึงจำเป็นต้องมีการจัดการที่ดี และการจัดการนั้นจำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการทางเศรษฐกิจ

3. ความต้องการทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ที่จำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างกำไรเพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของชุมชน กล่าวอีกนัยหนึ่ง การกำหนดระเบียบหรือกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมต้องไม่เข้มงวดเกินไป จนทำให้การท่องเที่ยวไม่สามารถดำรงอยู่ได้

4. การตอบสนองความต้องการหรือพันธะทางสังคม หมายถึง การให้ความเคารพต่อชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชนต่างๆ ความหลากหลายและมรดกเชิงวัฒนธรรม คือ ทรัพยากรที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวในยามที่โลกปัจจุบันกำลังก้าวสู่ภาวะไร้พรมแดน

5. สุนทรียภาพ เป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมต่างๆ ไม่ว่าสถานที่แห่งนั้นจะมีความยิ่งใหญ่ในระดับโลกหรือไม่ค่อยมีชื่อเสียงมากนัก การดำรงรักษาไว้ซึ่งสุนทรียภาพของสถานที่เหล่านั้น คือ ภารกิจสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว

6. การคำนึงถึงกระบวนการและขอบเขตทางนิเวศวิทยา เพื่อให้การพัฒนาสามารถดำรงสภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งกายภาพและชีวภาพ อาทิ การท่องเที่ยวที่อ่อนไหวต่อผลกระทบทางลบ เช่น ภูเขา ป่าดงดิบ หรือชายหาด เป็นต้น

7. การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ (Biological Diversity) ของพืชพรรณและสัตว์ต่างๆ เพราะสิ่งเหล่านี้ คือ ทรัพยากรที่สำคัญของการท่องเที่ยว

8. การดำรงไว้ซึ่งระบบสนับสนุนชีวิต (Life Supporting System) ที่จะช่วยให้มนุษย์และสิ่งมีชีวิตรอดอยู่ได้ต่อไป

ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) การท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นระบบย่อยของสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับระบบอื่นๆ ของสังคมอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ในขณะที่การท่องเที่ยวได้รับอิทธิพลจากระบบการเมือง เศรษฐกิจ หรือระบบอื่นๆ ของประเทศ การท่องเที่ยวก็มีอิทธิพลต่อระบบเหล่านั้นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ภายในระบบการท่องเที่ยวก็ยังมีระบบย่อยๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเช่นกัน

การพิจารณาการท่องเที่ยวเชิงระบบ ทำให้สามารถเข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ต้องพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบ หน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมทั้งการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วย

ระบบการท่องเที่ยวอาจจำแนกเป็น 3 ระบบย่อย ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource) ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนใหญ่จะหมายถึงสภาพทางกายภาพของทรัพยากรนั้นๆ ซึ่งอาจเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ

2. บริการท่องเที่ยว (Tourism Service) ได้แก่ การบริการเพื่อการท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ หรือที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่

3. ตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market) เป็นส่วนของอุปสงค์ (Demand) ในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว การตลาดพิจารณาได้ทั้งตัวนักท่องเที่ยว กิจกรรม รูปแบบ หรือกระบวนการการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่

ในแต่ละระบบย่อย มีองค์ประกอบมากมายที่มีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ต่อกัน นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนอกระบบอีกด้วย

สิ่งแวดล้อมนอกระบบ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ภูมิอากาศ ชุมชน กิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ในพื้นที่ ระบบนิเวศวิทยาบนบก ในน้ำ และอากาศ ตลอดจนการบริหาร การปกครองพื้นที่ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมนอกระบบเหล่านี้ นอกจากจะมีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวทางอ้อมแล้ว ยังอาจได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและทางอ้อมอีกด้วย

ในระบบการท่องเที่ยวและระบบสิ่งแวดล้อมของพื้นที่หนึ่งๆ ปริมาณนักท่องเที่ยวสามารถบ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาหรือการขยายตัวของการท่องเที่ยวได้ การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ การขยายตัวดังกล่าว อาจถึงจุดวิกฤตได้ในระดับใดระดับหนึ่ง ตัวชี้วิกฤตนั้น แตกต่างไปตามปัจจัยหรือองค์ประกอบย่อยในระบบ อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ในระบบนั้นมีจุดวิกฤตเพียงบางตัวที่ไวต่อการกระทบ ซึ่งอาจถือเป็นจุดวิกฤตของระบบได้

การพยากรณ์ระบบย่อยด้านการตลาดการท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีการคาดคะเนขนาดและเวลาของจุดวิกฤตที่อาจเกิดขึ้น เพื่อเตรียมแนวทางการแก้ไขสถานการณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อระบบได้ เมื่อมีการพัฒนาการท่องเที่ยว การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจะสูงขึ้นตามภาวะการตลาด การจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวจะดำเนินการโดยภาคเอกชน โดยผ่านกลไก

ราคา ส่วนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่จำเป็น จะดำเนินการโดยภาครัฐโดยระบบวางแผนการพัฒนา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (พระธรรมปิฎก, 2546) ได้กล่าวถึงลักษณะของการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ มีลักษณะเป็นการพัฒนาที่เป็นบูรณาการ (Integrated) คือ ทำให้เกิดเป็นองค์รวม (Holistic) หมายความว่าองค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง จะต้องมาประสานกันครบองค์ และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือ มีดุลยภาพ (Balanced) ลักษณะที่ว่า เป็นบูรณาการ หรือทำให้เกิดองค์รวมเป็นอย่างไร เขายกตัวอย่างเช่น เอาภารกิจในการคุ้มครองแหล่งทรัพยากรธรรมชาติมาบูรณาการเข้ากับการภารกิจในการแก้ไขบรรเทาปัญหาความยากจน ถ้าสองอย่างมาบูรณาการกันได้ ก็ถือว่าเป็นลักษณะการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายความว่า ภารกิจหนึ่ง ได้แก่ การพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติ และภารกิจอีกอย่างหนึ่งคือ การแก้ไขกำจัดความยากจน เราก็ทำการพัฒนากันไปโดยที่ให้ทั้งสองอย่างนี้ไปด้วยกันได้ ไม่ใช่อย่างหนึ่งได้อย่างหนึ่งเสีย ถ้าเราแก้ปัญหาโดยกำจัดความยากจนได้ แต่ธรรมชาติแวดล้อมเสียก็ไม่ใช้ หรือธรรมชาติแวดล้อมอยู่ แต่คนยากจนอยู่อย่างเก่า ก็ใช้ไม่ได้เหมือนกัน ต้องให้อยู่ได้ทั้งคู่แบบนี้เขาเรียกว่าบูรณาการ เรียกว่าเกิดเป็นองค์รวม เพราะฉะนั้นจึงบอกว่า ธรรมชาติแวดล้อมกับเศรษฐกิจจะต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน อันนี้ก็คือ การบูรณาการธรรมชาติแวดล้อมกับเศรษฐกิจ แล้วทำให้เกิดสภาพที่เรียกว่าเป็นสภาวะยั่งยืนทั้งในเศรษฐกิจ และในทางสภาพแวดล้อม การคุ้มครองธรรมชาติแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ก็คือการผูกสิ่งแวดล้อม (Environment) กับการพัฒนา (Development) เข้าด้วยกัน พูดอีกความหมายหนึ่งหรือใช้คำพูดอีกแบบหนึ่งก็คือ การทำให้กิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ อันนี้เป็นความหมายที่ซ่อนลึกลงไป ซึ่งเป็นตัวรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน

สถาบันดำรงราชานุภาพ กระทรวงมหาดไทย (2553) ได้ให้นิยามความหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันซึ่งสามารถสืบทอดเนื่องในอนาคตโดยไม่กระทบต่อโอกาสในการพัฒนาของคนรุ่นหลังสาระของการพัฒนาแบบยั่งยืนจึงต้องคำนึงถึงมิติของการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล โดยเน้น

1. การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลดช่องว่างการออมการลงทุนและการกระจายรายได้
 2. การพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 3. การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้
- ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต จิตใจและปัญญา

Gail Nash นักวิจัยจากสมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (The Ecotourism Society) ได้นำเสนอหลักการพื้นฐาน 7 ประการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (อ้างถึงใน ยศ สันตสมบัติ, 2556) ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องหลีกเลี่ยงการสร้างผลกระทบทางด้านลบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือทำลายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่ท่องเที่ยว
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องให้การศึกษาแก่นักท่องเที่ยวให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม
3. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องนำไปสู่การอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม และการจัดการเขตอนุรักษ์
4. ชุมชนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงจะต้องเป็นผู้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเน้นความสำคัญของการวางแผนและการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเน้นการสร้างหลักประกันว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะต้องอยู่ในศักยภาพในการรองรับ (Carrying Capacity) ตามธรรมชาติของระบบนิเวศท้องถิ่น
6. รายได้ส่วนใหญ่จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องตกอยู่กับประเทศผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้เอง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเน้นการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ
7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นบนฐานความคิดซึ่งเน้นความสำคัญของการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนลดละการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง อนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมือง และจัดการการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับธรรมชาติแวดล้อมอย่างแท้จริง

กระบวนการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ความสำคัญการสร้างการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชนผู้อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการพัฒนา 6P ได้แก่

1. Place การพัฒนาสถานที่ โครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงภูมิทัศน์
2. Product เพิ่มความหลากหลายและยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้าและบริการ
3. People พัฒนาบุคลากร
4. Planning & Management ศึกษาความเป็นไปได้ วางแผนและบริหารโครงการ
5. Presentation นำเสนอเรื่องราวตำนานของผลิตภัณฑ์และหมู่บ้าน
6. Promotion การตลาดและการส่งเสริมการขาย

แนวคิดทฤษฎีด้านการตลาด

ชาลวูซึ อาจึนสมัจจร “สาระของการตลาด คื การแลกเปลึยนหรือการทำธุรกรรม เพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ นั้นคือการตลาด คื กิจกรรมของมนุษย์ที่มุ่งสู่การตอบสนองความต้องการ โดยผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนอุปสงค์ (Demand) คื ความต้องการที่ผู้บริโภคต้องการหรือค้นหาความต้องการ (Want) กลายเป็นอุปสงค์เมื่อได้รับการสนับสนุนจากอำนาจของการซื้อ ความต้องการจำเป็น (Need) คื สิ่งใดๆ ที่ผู้บริโภคต้องการเพื่อรักษาให้ตัวเองมีชีวิตอยู่และแข็งแรง ธุรกรรมประกอบด้วย ค่านิยมระหว่างสองฝ่าย ธุรกรรมแตกต่างจากการโอนย้าย ผู้โอนย้ายจะไม่ได้รับอะไรเป็นการตอบแทน จุดมุ่งหมายของการตลาด คื การก่อให้เกิดการขายเพื่อให้ได้กำไรที่เหมาะสมสำหรับผู้ผลิต

คอนเวร์สูกึย และเซลล์ (อ้างถึงในชาลวูซึ อาจึนสมัจจร, 2546) การตลาดรวมถึงกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสถานที่ เวลา และประโยชน์ของความเป็นเจ้าของประโยชน์ของสถานที่ที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีสินค้าและบริการให้ในสถานที่ที่พวกเขาต้องการ ประโยชน์ของเวลาเมื่อเขาต้องการ และประโยชน์ของความเป็นเจ้าของเมื่อเขาโอนให้ผู้อื่น

แฮนเซน (อ้างถึงในชาลวูซึ อาจึนสมัจจร, 2546) การตลาดเป็นกระบวนการของการค้นพบ และการแปลความต้องการของผู้บริโภคสู่ความจำเป็นของสินค้าและบริการ สร้างอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการเหล่านั้น และในขณะเดียวกันขยายอุปสงค์ดังกล่าว

สมาคมการตลาดแห่งอเมริกา (อ้างถึงในชาลวูซึ อาจึนสมัจจร, 2546) การตลาดเกี่ยวข้องกับคน และกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการไหลของสินค้าและบริการจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค (อ้างอิงใน ฌนวรรณ แสงสุวรรณ และคณะ, 2545) การตลาด (Marketing) หมายถึง กระบวนการในการวางแผน (Planning) และการบริหารแนวความคิด (Concept) การตั้งราคา (Pricing) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) และการจัดจำหน่าย (Distribution) สินค้า บริการ และความคิด (Goods, Services and Ideas) เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การและตอบสนองความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ใ้ (Buyers & Users)

คอนเวร์ส (อ้างถึงในชาลวูซึ อาจึนสมัจจร, 2546) การตลาดรวมถึงกิจกรรมทางธุรกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการไหลของสินค้าและบริการจากการผลิตสู่การบริโภค

คัตตีและไรซาน (อ้างถึงในชาลวูซึ อาจึนสมัจจร, 2546) การตลาด คื กระบวนการทางเศรษฐกิจที่มีการแลกเปลี่ยนในสินค้าและบริการ และคุณค่าของมันถูกตัดสินในรูปของค่าเงิน

ดัลลิว เจ สแตนตัน (อ้างถึงในชาญชัย อาจินสมาจาร, 2546) การตลาด คือ ระบบทั้งหมดของธุรกรรมทางธุรกิจที่ถูกออกแบบมาเพื่อวางแผน ส่งเสริม และแจกแจงสินค้าและบริการที่สนองความต้องการไปยังลูกค้าปัจจุบันและอนาคต

สถาบันการตลาดแห่งราชอาณาจักร (อ้างถึงในชาญชัย อาจินสมาจาร, 2546) การตลาดคือหน้าที่การจัดการที่สร้างสรรค์ซึ่งส่งเสริมการค้า และการจ้างงานโดยการประเมินความต้องการของผู้บริโภคและริเริ่มการวิจัยและการพัฒนาเพื่อตอบสนองเขา ประสานทรัพยากรของการผลิตและแจกแจงสินค้าและบริการ ตัดสิน ชี้นำธรรมชาติ และความพยายามทั้งหลายในการจำหน่ายให้ได้มากที่สุดสำหรับผู้ใช้สุดท้าย

วีรุช มาฆะศิริานนท์ (2546) “กระบวนการในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้บริโภค (Consumers) เพื่อเรียนรู้และวิเคราะห์ความต้องการของพวกเขา นำเอามาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการเสนอออกสู่ผู้บริโภคด้วยกระบวนการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ จัดส่ง และส่งเสริมการขาย เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ คือ การขายสมดังวัตถุประสงค์ขององค์การ”

แนวคิดด้านการประชาสัมพันธ์

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546) “การสัมพันธ์กับประชาชน (Relation with the Public) แต่การอธิบายความหมายเพียงสั้นๆ แค่นี้ไม่เกิดประโยชน์อันใด อีกทั้งยังก่อให้เกิดความไขว้เขวขึ้นได้ เพราะคำว่า การประชาสัมพันธ์ในลักษณะความหมายดังกล่าว อาจอธิบายได้ทั้งในแง่ที่เป็นสภาพการณ์ และในแง่ที่เป็นกิจกรรม อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การประชาสัมพันธ์หรือการดำเนินงานประชาสัมพันธ์นั้น ส่วนหนึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการชักจูงประชามติ (Public Opinion) ด้วยวิธีการติดต่อสื่อสาร (Communication) เพื่อให้ประชาชนเป้าหมาย (Target Public) เกิดมีความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกนึกคิดที่ติดต่อหน่วยงาน องค์การ สถาบัน การประชาสัมพันธ์จึงไม่ใช่เป็นแค่งานการเผยแพร่ (Publicity) แต่งานประชาสัมพันธ์เป็นงานในเชิงสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เป็นงานส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสร้างสัมพันธ์ภาพกลมเกลียวราบรื่นระหว่างหน่วยงาน หรือองค์การ สถาบัน กับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การสร้างสัมพันธ์อันดีกับประชาชนกลุ่มต่างๆ ซึ่งความเห็นของประชาชนหรือประชามตินี้ย่อมมีความสำคัญที่อาจจะก่อให้เกิดผลดีผลเสียแก่องค์การ สถาบันได้เสมอ”

The British Institute of Public Relation (อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546) “การกระทำที่มีการวางแผนอย่างสุขุมรอบคอบ หรือมีความพยายามอย่างไม่ลดละ เพื่อสร้างสรรค์และธำรงรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจอันดีระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง”

Cutlip & Center (อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546) การติดต่อสื่อความหมายทางด้านความคิดเห็นจากองค์การสถาบันไปสู่กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและประชามติที่ประชาชนมีต่อองค์การสถาบันด้วยความพยายามอย่างจริงจัง โดยมุ่งที่จะสร้างผลประโยชน์

ร่วมกันและช่วยให้สถาบันสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกลมกลืน (Harmonious Adjustment) กับสังคมได้ การประชาสัมพันธ์จึงถูกนำมาใช้ในลักษณะความหมาย 3 ประการด้วยกัน คือ

1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์การสถาบันกับกลุ่มประชาชน
2. วิธีการที่องค์การสถาบันใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์
3. คุณภาพและสถานภาพแห่งความสัมพันธ์นั้นๆ

Rex F. Harlow แห่งสถาบันการวิจัยและการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ (อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546) ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์และธำรงรักษาสายงานติดต่อสื่อสารร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับ และความร่วมมือระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้น การประชาสัมพันธ์จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ในทางการบริหาร ช่วยให้ฝ่ายบริหารคำนึงถึงประชามติ และการบอกกล่าวข่าวสารให้แก่ประชาชนทราบ เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งการช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถใช้การวิจัยและใช้เทคนิคการติดต่อสื่อสารที่มีจริยธรรม (Ethical Communication) เป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ขององค์การ

John W. Hill (อ้างถึงใน วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546) “ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อชื่อเสียง ความนิยมชมชอบที่ประชาชนมีต่อหน่วยงาน และการให้ความสนใจในเรื่องการประชาสัมพันธ์ จะต้องให้ความสำคัญเท่ากับธุรกิจด้านอื่นๆ ของหน่วยงาน”

วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์

วิรัช ลภีรัตนกุล วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์นั้น กระทำขึ้นเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าและป้องกันปัญหาต่างๆ รวมทั้งขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปด้วย การกระทำดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ ย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายบริหารขององค์การสถาบัน และวัตถุประสงค์พื้นฐานของการประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

1. เพื่ออธิบายถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และประเภทของการดำเนินธุรกิจของหน่วยงานนั้นๆ ให้แก่กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ทราบ
2. เพื่ออธิบายให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการ (Management) ได้ทราบถึงทัศนคติ ประชามติ หรือความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อหน่วยงาน
3. เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าและค้นหาจุดบกพร่องต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน
4. เพื่อให้ประชาชนยอมรับ ถ้าเป็นหน่วยงานธุรกิจภาคเอกชน เช่น บริษัทห้างร้าน ก็เพื่อให้ลูกค้ายอมรับในบริษัทของตน รวมทั้งยอมรับในผลิตภัณฑ์และบริการที่บริษัทจำหน่ายอยู่ รวมทั้งมีส่วนในการเพิ่มพูนปริมาณการขายทางอ้อมด้วย

5. เพื่อทำหน้าที่ขจัดปัญหายุ่งยากต่างๆ ภายในหน่วยงาน

6. เพื่อแนะนำฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องเพื่อความเจริญก้าวหน้าและที่เสียงที่ดีของหน่วยงาน

ศิริ ฮามสุโพธิ์ (2543) การประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งไม่เพียงแต่จะโฆษณาเชิญชวนให้ประชาชนทั่วไปรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดังกล่าวเท่านั้น ยังอาจประชาสัมพันธ์ทางด้านระเบียบข้อบังคับและในการปฏิบัติของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในสถานที่นั้นๆ ด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยววัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์ยังเป็นการประกาศให้ทราบถึงโทษที่จะได้รับการฝ่าฝืน หรือการประทุษร้ายต่อโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ตามที่ได้กล่าวอ้างไว้ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2512 นอกจากนี้ ยังอาจขอความร่วมมือไปยังประชาชนทั่วไปให้ช่วยกันเป็นหูเป็นตาช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการป้องกันมิให้ทรัพยากรทางวัฒนธรรมถูกทำลายหรือสูญหายไป การประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายอย่าง เช่น การโฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ตรายวัน หรืออาจทำเป็นหนังสือคู่มือเฉพาะชั้นเพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่ายแก่ประชาชนที่สนใจทั่วไป

แนวคิดและทฤษฎีด้านความปลอดภัย

ทฤษฎีโดมิโน (Domino theory) เป็นทฤษฎีเกี่ยวข้องและพัฒนามาจากหลักความจริงเกี่ยวกับความปลอดภัยในอุตสาหกรรมในข้อแรก ทฤษฎีนี้สามารถเชื่อมโยงกับแนวความคิดและปรัชญาด้านความปลอดภัยของเฮนริช (Heinrich) เกี่ยวกับสาเหตุและลำดับขั้นตอนของขบวนการเกิดอุบัติเหตุได้เป็นอย่างดี เฮนริชได้แสดงแนวความคิดเกี่ยวกับสาเหตุและการเกิดอุบัติเหตุไว้ว่า “เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บที่สามารถป้องกันได้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อเนื่องกันเป็นลำดับเป็นขั้นเป็นตอนองค์ประกอบ ตัวสุดท้ายก็คือการบาดเจ็บที่ต้องประสบอันเป็นผลเนื่องจากองค์ประกอบที่ติดกันในลำดับก่อนนี้คือ อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บก็เช่นเดียวกัน เป็นผลเนื่องมาจากการกระทำไม่ปลอดภัยของคน และ/หรือ ภัยอันตรายจากเครื่องจักรหรือสภาพการณ์ทางกายภาพ” องค์ประกอบและลำดับขั้นตอนการเกี่ยว โยงกันขององค์ประกอบเหล่านี้ นั้น ตามทฤษฎีโดมิโนซึ่งแสดงสาเหตุและการเกิดของอุบัติเหตุสามารถอธิบายได้ด้วยอนุกรมของตัวโดมิโนที่ตั้งอยู่บนขอบของตัว 5 ตัวด้วยกัน และรายละเอียดขององค์ประกอบของอุบัติเหตุแต่ละตัว คือ

โดมิโนตัวที่ 1 : สิ่งถ่ายทอดจากบรรพชนและสภาพแวดล้อมทางสังคม (Ancestry and social environment)

โดมิโนตัวที่ 2 : ความผิดปกติหรือความบกพร่องส่วนบุคคล (Fault of person)

โดมิโนตัวที่ 3 : การกระทำ และ/หรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe act and or mechanical or physical hazard)

โดมิโนตัวที่ 4 : อุบัติเหตุ (Accident)

โดมิโนตัวที่ 5: การบาดเจ็บ (Injury)

คำอธิบาย

1. สิ่งที่ถ่ายทอดจากบรรพชนและสภาพแวดล้อม หมายถึง ความใจร้อน ตี้อารมณ์ ความโลภและลักษณะทางสันดานที่ไม่ต้องการอาจจะถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษของแต่ละคนได้ ในขณะเดียวกัน สภาพแวดล้อมก็อาจจะทำให้เกิดการพัฒนาสิ่งต่างๆ ดังกล่าวขึ้นมาซึ่งอาจป็นมาในรูปของการรับรู้ การศึกษา ดังนั้น พันธุกรรมและสภาพแวดล้อมจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความผิดปกติหรือความบกพร่องส่วนบุคคล

2. ความผิดปกติหรือความบกพร่องส่วนบุคคล หมายถึง การที่มีคุณลักษณะทางสันดานและความประพฤติที่ไม่ดี อาจกลายเป็นบุคคลที่ชอบละเลย ไม่สนใจต่อหลักปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย หรือมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยขึ้นมา

3. การกระทำ และ/หรือ สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ตัวอย่างเช่น การยืนอยู่ใต้ของหนักที่แขวนอยู่ การสตาร์ทเครื่องจักรโดยขาดการตรวจสอบที่ดี การชอบวิ่งในสถานที่ทำงาน การถอดเครื่องกำบังป้องกันภัยออกจากเครื่องจักร ฯลฯ ล้วนเป็นการกระทำที่ไม่ปลอดภัยอาจนำมาซึ่งอุบัติเหตุได้ รวมทั้ง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเครื่องจักรและสภาพเป็นอันตรายอื่นๆ เช่น เกียร์ที่ไม่มีฝาครอบ แสงสว่างที่ไม่เพียงพอ นับว่าเป็นสาเหตุโดยตรงของอุบัติเหตุ

4. อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ เช่นการหกล้ม การกระแทกโดยวัตถุลอยมาจากที่อื่น เป็นอุบัติเหตุที่นำมาซึ่งการบาดเจ็บ

5. การบาดเจ็บ เช่น ขาหัก หัวแตก ฯลฯ เป็นการบาดเจ็บที่มีผลโดยตรงมาจากอุบัติเหตุ จากทฤษฎีโดมิโน เราจะเห็นว่า การเกิดอุบัติเหตุที่เป็นผลให้เกิดการบาดเจ็บจะเป็นผลเนื่องมาจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยและ/หรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยซึ่งเป็นตัวโดมิโนในตัวของทั้งหมดเสมอการป้องกันอุบัติเหตุและการบาดเจ็บที่จะเกิดขึ้นนั้น วิธีที่ดีที่สุดคือ ป้องกันมิให้เกิดการกระทำ และ/หรือ สภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยเกิดขึ้นซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยความสัมพันธ์ของตัวโดมิโนต่างๆ โดยเป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายจนกระทั่งในปัจจุบันนี้

เนื่องจากเป็นแนวทางที่ไม่ได้ยุ่งยากซับซ้อนที่สำคัญคือง่ายต่อการปฏิบัติตามทฤษฎีโดมิโน ในที่นี้ “อุบัติเหตุ” จะหมายถึง “เหตุการณ์ที่มีผลทำให้เกิดหรือมีโอกาสจะก่อให้เกิดการ

บาดเจ็บ” ซึ่งนักบริหารอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้มีความเชี่ยวชาญ ชาญในด้านประสิทธิภาพของการผลิตจะสามารถนำเอาคำจำกัดความลักษณะเช่นนี้ไปประยุกต์ใช้กับสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิตเกินกว่าที่ควรจะเป็น ผลผลิตต่ำลง เกิดการล่าช้าเสียเวลารวมทั้งเกิดความสูญเสียหรืออุปสรรคต่างๆ ในการผลิต

เนื่องจากทั้งสาเหตุและมาตรการในการป้องกันของทั้งสองกรณีนี้มีความคล้ายคลึงกันมากนอกจากนี้ ยังมีบุคคลอีกเป็นจำนวนมากในปัจจุบันที่นิยมใช้คำว่า “เหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา” (*Incident*) อันหมายถึงเหตุการณ์ที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น เพราะเหตุการณ์เหล่านี้จะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานลดลง แทนคำว่า “อุบัติเหตุ” (*accident*) ซึ่งในความจริงแล้ว หากพิจารณาอย่างละเอียดถึงความหมายของ “อุบัติเหตุ” ในที่นี้ ก็จะพบว่าทั้งสองคำนี้มีความหมายในทางปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

การทบทวนยุทธศาสตร์

การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555-2559 เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ เกิดการบูรณาการทั้งกิจกรรมและงบประมาณ ลดความซ้ำซ้อนและให้เกิดความครอบคลุมการท่องเที่ยวและการกีฬา รวมทั้งให้ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวและการกีฬา ขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศไทย ดังนั้นจึง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการท่องเที่ยว

แนวทางการดำเนินการ

1. พัฒนาระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรอง โดยการ บูรณาการการขนส่งทุกรูปแบบให้มีการเชื่อมโยง เชื่อมต่อระหว่างศูนย์กลางขนส่งประเภทต่างๆ ในจังหวัดเดียวกันและจังหวัดใกล้เคียงรวมถึงพัฒนาระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยให้ความรวดเร็ว ปลอดภัย สะดวก สะอาด และมีมาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบ ในการ พัฒนาระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
3. ปรับปรุงป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมาย ให้ครอบคลุม แหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง เป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศและถูกต้องตามหลักสากล

4. พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกให้มีมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักสากล และสามารถเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักกับแหล่งท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนในการพัฒนาการคมนาคมทางบก

5. พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางอากาศ ให้มีความเชื่อมโยงระหว่าง แหล่งท่องเที่ยว ภายในประเทศสนับสนุนให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชน ในการเปิดเส้นทางการบินใหม่

6. พัฒนาท่าเรือ และส่งเสริมการลงทุนสร้างท่าเทียบเรือ เพื่อเชื่อมโยงเส้นทาง การท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทั้งด้านอันดามันและฝั่งอ่าวไทย เส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยว ในลุ่มน้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำโขง ให้มีศักยภาพในการเป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

แนวทางการดำเนินการ

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างทางเลือกใหม่แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม ตามกลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาและภาคเหนือตอนบน กลุ่มท่องเที่ยว มรดกโลกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิต ลุ่มแม่น้ำโขง กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำภาคกลาง กลุ่มท่องเที่ยว Active Beachกลุ่มท่องเที่ยว Royal Coast และกลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์สองสมุทร

2. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว โดยผลักดันและกำหนดให้เป็น เขตพื้นที่พิเศษ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงาน และบูรณาการ งานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. สนับสนุนการท่องเที่ยวชายแดน (Cross Border Tourism) โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว กลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ 8 กลุ่ม กับกรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ASEAN IMT-GT ACMECS BIMSTEC และ GMS

4. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมถึง การพัฒนาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

แนวทางการดำเนินการ

1. สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยวและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism)

การท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Spiritual Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุ ครอบครัว และฮันนีมูน เป็นต้น

2. ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมทางความคิด เพื่อให้เกิด มูลค่าเพิ่ม ในสินค้าการท่องเที่ยว ส่งเสริมการลงทุนเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คำนึงถึงคุณค่าและ สิ่งแวดล้อม รวมถึง การสนับสนุนการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนในกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ เช่น ธุรกิจ บริการสุขภาพ ธุรกิจด้านนันทนาการ โดยเฉพาะการจัดการการท่องเที่ยว ชุมชน การจัดการสินค้า OTOP และของที่ระลึก เป็นต้น

3. ผลักดันให้งานเทศกาล ประเพณีและกิจกรรมในไทยเป็นงานเทศกาลระดับโลก เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง แท้ผีตาโชน เทศกาลดนตรีและศิลปะ เป็นต้น

4. ส่งเสริมสนับสนุน อุตสาหกรรมภาพยนตร์และการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศ ในประเทศไทยรวมถึงการผลักดันให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจการถ่ายทำ ภาพยนตร์ต่างประเทศ ในประเทศทั้งภาคการผลิต การบริการ และกิจการที่เกี่ยวข้อง

5. สำรวจและคัดสรรเอกลักษณ์และจุดเด่นของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อสร้างและกำหนด ภาพลักษณ์ (Brand Image) ทางการท่องเที่ยวให้เป็นจุดขายแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

6. ส่งเสริมและจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติและระดับชาติเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน

7. ส่งเสริมการจัดประชุม สัมมนา จัดนิทรรศการ ทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

แนวทางการดำเนินการ

1. ประชาสัมพันธ์ประเทศไทยเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ ในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย และสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมาย ทั้งในภาพรวมและในเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง

2. เผยแพร่และสื่อสารภาพลักษณ์ทางการท่องเที่ยวให้แพร่หลายในทุกช่องทาง และ ครอบคลุมทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรับรู้และความตระหนัก ในความสำคัญของ ภาพลักษณ์ให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น

3. เพิ่มบทบาท/สถานะของไทยในเวทีระหว่างประเทศด้านการท่องเที่ยวให้โดดเด่น ยิ่งขึ้น และ ส่งผลดี ต่อภาพลักษณ์ของไทยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเวทีโลก โดยใช้ประโยชน์ จาก

กรอบความร่วมมือระดับโลก (UNWTO, APEC) กรอบความร่วมมือเอเชีย (ACD) และกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค

4. สร้างจิตสำนึกและค่านิยมในความเป็นไทย (Thainess) ตระหนักถึงความสำคัญ ของการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความแตกต่างเหนือคู่แข่ง ให้คนไทยมีจุดขายร่วมกันในเรื่องของ ความมีอัธยาศัยไมตรีที่ดีพร้อมต้อนรับผู้มาเยือน และร่วมกันเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับ นักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

แนวทางการดำเนินการ

1. เชื่อมโยงบทบาทและภารกิจ ของหน่วยงานหลักด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองบังคับการ ตำรวจท่องเที่ยว องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และสำนักงาน ส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ให้มีความสอดคล้องกัน และประสานกับกระทรวงอื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในฐานะหน่วยงานสนับสนุน เพื่อให้การกำหนดนโยบายและสนับสนุน ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. การสร้างพันธมิตร หุ้นส่วน หรือเครือข่ายระหว่างภาครัฐและเอกชนให้มี ความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการอำนวยความสะดวก การลดขั้นตอนในการทำงาน การระดมทุน การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมที่จะดำเนินงานร่วมกัน เช่น การส่งเสริมการขาย การท่องเที่ยวต่างประเทศ การแสดงสินค้าและบริการ เป็นต้น

3. สนับสนุน และผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าตามกรอบความร่วมมือต่างๆ ที่รัฐบาลได้ดำเนินการ ไว้แล้ว เช่น IMT-GT ACMECS BIMSTEC และ GMS โดยควรมีการกำหนด ยุทธศาสตร์และ ผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ที่ริเริ่มไว้แล้วให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและอำนวยความสะดวกต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

5. บูรณาการงานด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานและการสั่งการในการป้องกัน ฝ้าระวัง เตือนภัย กำกับดูแล และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งในกรณีก่อน-หลังเกิดเหตุฉุกเฉินทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นใจ ให้แก่นักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

1. แผนพัฒนาเมืองพัทยา ระยะ 3 ปี

แผนพัฒนาเมืองพัทยาระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 – 2558) เป็นกรอบที่กำหนดทิศทางการบริหารและพัฒนาเมืองพัทยาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหาร ด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งแผนพัฒนาเมืองพัทยาระยะ 3 ปีดังกล่าวเป็นผลมาจาก การประกาศเป็นสัญญาประชาคม ของผู้บริหารเมืองพัทยาที่ได้ประกาศไว้เมื่อครั้งเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาที่ผ่านมา โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบายเร่งด่วน 14 ด้าน และยุทธศาสตร์ 13 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติที่น่าอยู่ของคนทั้งโลก โดยมุ่งเน้นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพ มีแบบแผน ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน โดยประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการพัฒนาเมืองพัทยาอย่างโปร่งใส”

หลักยุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารเมืองพัทยาเพื่อนำพาเมืองพัทยาสู่ความสมดุล (Balanced Up) มี 5 หลัก 7 สร้าง 13 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม
2. หลักความรู้
3. หลักร่วมคิดร่วมทำ
4. หลักความรับผิดชอบ
5. หลักความคุ้มค่า

ยุทธศาสตร์ 13 ด้าน และแต่ละยุทธศาสตร์ได้มีแนวทางการพัฒนา ซึ่งสามารถสรุป ได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนาที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเมืองพัทยาและนักท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางชายหาด และทางทะเล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ด้านยาเสพติด

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาและป้องกันสารเสพติดเด็ก เยาวชน และชุมชนเมืองพัทยา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ด้านการจราจร

แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดระบบการจราจรและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจราจร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์

แนวทางการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและปรับภาพลักษณ์ของเมืองพัทยา ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นศูนย์กลางการประชุมการจัดนิทรรศการ การกีฬาทั้งทางบก ทางน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ด้านการศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการศึกษาในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งสนับสนุนให้เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ได้มีโอกาสในการได้รับการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน และตามความรู้ความสามารถ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ด้านการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แนวทางการพัฒนาที่ 6 วางระบบเพื่อพัฒนาการก่อสร้างและบำรุงรักษาสาธารณูปโภค และสาธารณูปการให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม

ยุทธศาสตร์ที่ 7 : ด้านการกีฬาและนันทนาการ

แนวทางการพัฒนาที่ 7 พัฒนาระบบเพื่อยกระดับมาตรฐานการกีฬาและนันทนาการ และดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการกีฬาและนันทนาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 8 : ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาที่ 8 ส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพในการดำรงชีวิตประชาชนเมืองพัทยา โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 9 : ด้านการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาที่ 9.1 ส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

แนวทางการพัฒนาที่ 9.2 ส่งเสริมและพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างคุณค่าด้านการพัฒนารายได้จากการท่องเที่ยวและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 10 : ด้านการจัดระเบียบสังคมเพื่อส่งเสริม ศิลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ท้องถิ่นและศาสนา

แนวทางการพัฒนาที่ 10 ส่งเสริมให้ประชาชนเมืองพัทยา มีระเบียบวินัย จริยธรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น และใช้หลักศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ 11 : ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและพลังงานทดแทน

แนวทางการพัฒนาที่ 11 พัฒนาแหล่งน้ำและพลังงานทดแทนให้มีศักยภาพและเพียงพอ

ยุทธศาสตร์ที่ 12 : ด้านผังเมืองและการพัฒนาเมือง Cluster ให้มีความเท่าเทียม

แนวทางการพัฒนาที่ 12 ส่งเสริมการวางระบบผังเมืองของเมืองพัทยาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็นเมืองที่น่าอยู่

ยุทธศาสตร์ที่ 13 : ด้านการทำงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและความโปร่งใส เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบได้

แนวทางการพัฒนาที่ 13 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานเมืองพัทยาให้มีประสิทธิภาพโปร่งใสและตรวจสอบถ่วงดุล

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

จากยุทธศาสตร์การพัฒนา รวม 13 ด้านของเมืองพัทยา หากนำมาวิเคราะห์แล้วจะพบว่า มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง 2 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และต่างประเทศ

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเมืองพัทยาและนักท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางชายหาด และทางทะเล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านการท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและปรับภาพลักษณ์ของเมืองพัทยาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง และเป็นศูนย์กลางการประชุมการจัดนิทรรศการ การกีฬาทั้งทางบกทางน้ำ

ทั้งนี้ ยังมียุทธศาสตร์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่เป็นยุทธศาสตร์ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในทางอ้อมด้วย 2 ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 : ด้านการกีฬาและนันทนาการ

แนวทางการพัฒนาที่ 7 พัฒนาระบบเพื่อยกระดับมาตรฐานการกีฬาและนันทนาการ และดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการกีฬาและนันทนาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 12 : ด้านผังเมืองและการพัฒนาเมือง Cluster ให้มีความเท่าเทียม

แนวทางการพัฒนาที่ 12 ส่งเสริมการวางระบบผังเมืองของเมืองพัทยาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวและเป็นเมืองที่น่าอยู่

งบประมาณรายจ่ายเมืองพัทยา

รายได้ของเมืองพัทยาในแต่ละปี ที่ใช้ในการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ ตามแผนและยุทธศาสตร์ที่กำหนดนั้น ประกอบด้วยรายได้จากที่มาหลายแหล่งด้วยกัน ซึ่งสามารถแยกเป็นกลุ่มหลักๆ ตามแหล่งที่มา ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1. รายได้จากการจัดเก็บรายได้ของเมืองพัทยาเอง และ 2. รายได้จากรัฐบาล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 2.1 รายได้จากรัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ และจาก 2.2 เงินอุดหนุนรัฐบาล

งบประมาณรายจ่ายประจำปีของเมืองพัทยาในแต่ละปี จะกำหนดเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมืองพัทยา ซึ่งประกอบด้วยรายได้จากงบประมาณจากการจัดเก็บรายได้ของตนเอง และรายได้จากรัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการจัดทำงบประมาณของเมืองพัทยา ดังนั้น เงินรายได้อีกส่วนหนึ่งคือ เงินอุดหนุนรัฐบาล หรืองบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณจึงเป็นรายได้สำคัญอีกส่วนหนึ่งในการใช้ดำเนินการตามแผนและยุทธศาสตร์ของเมืองพัทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งจะมีการกำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการตามรายละเอียดที่กำหนด ซึ่งเป็นการใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของรัฐบาลหรือเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นนโยบายหรือตามความต้องการของรัฐบาล

1. รายได้ของเมืองพัทยา

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้เมืองพัทยามีรายรับจากแหล่งต่างๆ มาดำเนินการ เพื่อที่เมืองพัทยาจะสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าปรับใดก็ตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

- 1.2 รายได้จากทรัพย์สินของเมืองพัทยา รายได้จากสาธารณูปโภคของเมืองพัทยา
- 1.3 รายได้จากการพาณิชย์ของเมืองพัทยา รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตรเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกัน และตราเป็นข้อบัญญัติแล้ว
- 1.4 เงินกู้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย และตราเป็นข้อบัญญัติแล้ว ถ้าเป็นเงินกู้จากต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังด้วย
- 1.5 เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
- 1.6 เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ถ้าเป็นกรณีที่เงินช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใดๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลังร่วมกันก่อน ถ้ากรณีไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใดๆ ให้รายงานให้กระทรวงการคลังทราบ
- 1.7 เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน
- 1.8 เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- 1.9 รายได้อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นเมืองพัทยา

ตารางที่ 3-1 รายได้เมืองพัทยาจากการประมาณการรายได้ในแต่ละปี ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2556

หน่วย : บาท

แหล่งเงิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556
1.รายได้จัดเก็บ	392,549,900	399,499,900
หมวดภาษี	268,500,000	273,500,000
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	83,702,000	84,199,000
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	31,331,000	32,279,000
หมวดรายได้จากค่าสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	3,000,000	3,500,000
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	6,016,900	6,021,900
หมวดรายได้จากทุน	-	-
2.รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้	766,500,000	931,500,000
หมวดภาษีจัดสรร	766,500,000	931,500,000
3.รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้	(1)*	(1)*
หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	(1)*	(1)*
หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	(1)*	(1)*
รวมงบประมาณ 1+2+3	1,159,050,000	1,331,000,000

(1)* เงินอุดหนุนรัฐบาล ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการกระจายอำนาจในแต่ละปี และจัดสรรโดยสำนักงานงบประมาณ ซึ่งปรากฏใน พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.

ตารางที่ 3-2 รายได้เมืองพัทยาจากการประมาณการรายได้ในแต่ละปี ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2558

หน่วย : บาท

แหล่งเงิน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558
1.รายได้จัดเก็บ	416,499,900	474,199,900
หมวดภาษี	286,300,000	343,500,000
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	86,915,000	87,915,000
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	33,467,900	33,467,900
หมวดรายได้จากค่าสาธารณูปโภคและการพาณิชย์	3,800,000	3,300,000
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	6,017,000	6,017,000
หมวดรายได้จากทุน	-	-
2.รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้	1,068,500,000	1,125,800,000
หมวดภาษีจัดสรร	1,068,500,000	1,125,800,000
3.รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้	(1)*	(1)*
หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป	(1)*	(1)*
หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	(1)*	(1)*
รวมงบประมาณ 1+2+3	1,485,000,000	1,600,000,000

(1)* เงินอุดหนุนรัฐบาล ถูกกำหนดโดยคณะกรรมการกระจายอำนาจในแต่ละปี และจัดสรรโดยสำนักงานงบประมาณ

ซึ่งปรากฏใน พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.

2. ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเมืองพัทยา

งบประมาณรายจ่ายประจำปีของเมืองพัทยาในแต่ละปี จะกำหนดเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ..... เมืองพัทยา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ประกอบด้วยรายได้จากงบประมาณจากการจัดเก็บรายได้ของตนเอง และรายได้จากรัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการจัดทำงบประมาณของเมืองพัทยาในแต่ละปี

2.1 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เมืองพัทยามีงบประมาณทั้งสิ้น 1,159,050,000 บาท โดยงบประมาณที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว จะอยู่ในภายใต้แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ ซึ่งตั้งงบประมาณไว้ จำนวน 102,912,180 บาท

ตารางที่ 3-3 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เมืองพัทยา

หน่วย : บาท

แผนงาน	งบประมาณ
ด้านเศรษฐกิจ	
แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา	78,189,740
ด้านการดำเนินงานอื่น	
แผนงานงบกกลาง	103,916,330
ด้านบริการชุมชนและสังคม	
แผนงานสาธารณสุข	74,476,560
แผนงานเคหะและชุมชน	360,678,060
แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	102,912,180
แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	7,996,030
แผนงานสังคมสงเคราะห์	8,718,460
แผนงานการศึกษา	134,149,530
ด้านบริหารงานทั่วไป	
แผนงานบริหารทั่วไป	229,511,260
แผนงานการรักษาความสงบภายใน	58,501,850
รวมงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	1,159,050,000

ทั้งนี้หากเราพิจารณางบประมาณในแผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการจะพบว่า มีการแบ่งย่อยออกเป็นงานย่อยๆ อีก 4 งาน คือ 1. งานบริหารทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ 2. งานกีฬาและนันทนาการ 3.งานศาสนาวัฒนธรรมท้องถิ่น และ 4.งานวิชาการ วางแผนและส่งเสริมการ ท่องเที่ยว โดยงบประมาณที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 โดยรวมทุกประเภทงบประมาณอยู่ในงานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการ ท่องเที่ยว เป็นเงินทั้งสิ้น 80,485,040 บาท

ตารางที่ 3-4 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ

หน่วย : บาท

งาน	งานบริหารทั่วไป เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรมและ นันทนาการ	งานกีฬาและ นันทนาการ	งานศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น	งานวิชาการวางแผน และส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	รวม
งบบุคลากร	-	127,680	1,619,160	8,703,880	10,450,720
งบดำเนินการ	-	13,550,000	7,017,800	70,332,140	90,953,940
งบลงทุน	-	8,500	50,000	1,449,020	1,507,520
งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	-	-
งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-
รวม	-	13,686,180	8,740,960	80,485,040	102,912,180

2.2 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เมืองพัทยา มีงบประมาณทั้งสิ้น 1,331,000,000 บาท โดยงบประมาณที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะอยู่ในภายใต้แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ 147,966,370 บาท

ตารางที่ 3-5 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เมืองพัทยา

หน่วย : บาท

แผนงาน	งบประมาณ
ด้านเศรษฐกิจ	
แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา	97,886,200
ด้านการดำเนินงานอื่น	
แผนงานงบบกลาง	109,532,180
ด้านบริการชุมชนและสังคม	
แผนงานสาธารณสุข	132,644,390
แผนงานเคหะและชุมชน	432,371,500
แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	147,966,370
แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	7,848,220
แผนงานสังคมสงเคราะห์	9,787,510
แผนงานการศึกษา	128,464,460
ด้านบริหารงานทั่วไป	
แผนงานบริหารทั่วไป	196,008,820
แผนงานการรักษาความสงบภายใน	68,490,350
รวมงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	1,331,000,000

ตารางที่ 3-6 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ

หน่วย : บาท

งบประมาณ	งาน งานบริหารทั่วไป เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรมและ นันทนาการ	งานกีฬาและ นันทนาการ	งานศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น	งานวิชาการวางแผน และส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	รวม
งบบุคลากร	943,000	5,582,400	1,182,580	8,325,180	16,033,180
งบดำเนินการ	11,297,310	62,535,500	13,872,400	37,194,980	124,900,190
งบลงทุน	729,000	152,000	6,152,000	-	7,033,000
งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	-	-
งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-
รวม	12,969,330	68,269,900	21,206,980	45,520,160	147,966,370

งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 โดยรวมทุกประเภทงบประมาณอยู่ในงานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นเงินทั้งสิ้น 45,520,160 บาท

2.3 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เมืองพัทยา มีงบประมาณทั้งสิ้น 1,485,000,000 บาท โดยงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะอยู่ในภายใต้แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ 143,174,780 บาท

ตารางที่ 3-7 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เมืองพัทยา

หน่วย : บาท

แผนงาน	งบประมาณ
ด้านเศรษฐกิจ	
แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา	79,324,840
ด้านการดำเนินงานอื่น	
แผนงานงกลาง	114,645,980
ด้านบริการชุมชนและสังคม	
แผนงานสาธารณสุข	175,473,040
แผนงานเคหะและชุมชน	473,700,980
แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	143,174,780
แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	8,761,540
แผนงานสังคมสงเคราะห์	11,264,530
แผนงานการศึกษา	156,343,410

ด้านบริหารงานทั่วไป	
แผนงานบริหารทั่วไป	244,494,060
แผนงานการรักษาความสงบภายใน	77,816,840
รวมงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	1,485,000,000

ตารางที่ 3-8 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ

หน่วย : บาท

งาน	งานบริหารทั่วไป เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรมและ นันทนาการ	งานกีฬาและ นันทนาการ	งานศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น	งานวิชาการวางแผน และส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	รวม
งบบุคลากร	1,579,020	5,800,200	2,240,160	6,059,340	15,678,720
งบดำเนินการ	17,879,810	56,325,950	15,126,000	35,212,600	124,544,360
งบลงทุน	1,067,900	1,680,000	-	203,800	2,951,700
งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	-	-
งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-
รวม	20,526,730	63,806,150	17,366,160	41,475,740	143,174,780

งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โดยรวมทุกประเภทงบประมาณอยู่ในงานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นเงินทั้งสิ้น 41,475,740 บาท

2.4 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เมืองพัทยา มีงบประมาณทั้งสิ้น 1,600,000,000 บาท โดยงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะอยู่ในภายใต้แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ 152,588,300 บาท

ตารางที่ 3-9 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เมืองพัทยา

หน่วย : บาท

แผนงาน	งบประมาณ
ด้านเศรษฐกิจ	
แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา	92,599,000
ด้านการดำเนินงานอื่น	
แผนงานงบกลาง	110,987,300
ด้านบริการชุมชนและสังคม	
แผนงานสาธารณสุข	247,143,510

แผนงานเคหะและชุมชน	505,483,740
แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ	152,588,300
แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	5,355,200
แผนงานสังคมสงเคราะห์	10,021,150
แผนงานการศึกษา	168,052,600
ด้านบริหารงานทั่วไป	
แผนงานบริหารทั่วไป	231,863,200
แผนงานการรักษาความสงบภายใน	75,906,000
รวมงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	1,600,000,000

ตารางที่ 3-10 ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

แผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ

หน่วย : บาท

งบประมาณ	งาน งานบริหารทั่วไป เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรมและ นันทนาการ	งานกีฬาและ นันทนาการ	งานศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น	งานวิชาการวางแผน และส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	รวม
งบบุคลากร	1,754,700	5,677,560	2,293,440	6,695,700	16,421,400
งบดำเนินการ	10,964,270	55,965,210	15,842,000	33,954,920	116,726,400
งบลงทุน	1,698,000	2,526,450	33,200	182,850	4,440,500
งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	15,000,000	15,000,000
งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-
รวม	14,416,970	64,169,220	18,168,640	55,833,470	152,588,300

งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 โดยรวมทุกประเภทงบประมาณอยู่ในงานวิชาการวางแผนและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นเงินทั้งสิ้น 55,833,470 บาท

3. เงินอุดหนุนรัฐบาลที่จัดสรรให้แก่เมืองพัทยา

เงินอุดหนุนรัฐบาลที่อุดหนุนให้กับเมืองพัทยา ได้มีการกำหนดวงเงินโดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละปีโดยสำนักงบประมาณจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่เมืองพัทยาตามวงเงินที่กำหนด โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่างๆ และจากผลการเบิกจ่าย ในปีที่ผ่านมา โดยยึดหลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 3-11 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)

หน่วย : ล้านบาท

ผลผลิต/โครงการ	งบประมาณ
รวมทั้งสิ้น	1,453.4130
1. โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	41.6872
2. โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพา	4.7996
3. ผลผลิต : แหล่งท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	112.2000
4. ผลผลิต : โครงสร้างพื้นฐานที่จัดทำเพื่อการคมนาคม	132.6050
5. ผลผลิต : บริการด้านคุณภาพชีวิตที่ประชาชนได้รับ	878.5896
6. ผลผลิต : นักเรียนในพื้นที่เมืองพัทยาได้รับการศึกษา	283.5316

เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ 2555 ในเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ในลักษณะงบลงทุน) ที่เกี่ยวกับด้านการส่งเสริมท่องเที่ยวแล้ว มีรายการที่เกี่ยวข้องโดยทั้งที่เป็นครุภัณฑ์ และที่ดินสิ่งก่อสร้าง ผลผลิตแหล่งท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมรวมทั้งสิ้น จำนวน 112.2000 ล้านบาท ดังนี้

ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

1 การซ่อมแซมปรับปรุงโครงสร้างลานเอนกประสงค์ลานโพธิ์ 27,700,000

รายการ

1. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเร่งรัดการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจเมืองพัทยา 35,000,000

2. การพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่องานบริการประชาชนและนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา 49,500,000

ตารางที่ 3-12 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)

หน่วย : ล้านบาท

ผลผลิต/โครงการ	งบประมาณ
รวมทั้งสิ้น	1,473.4237
1. โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน	42.7742
2. โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพา	10.3334
3. โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ	47.3220
4. โครงการเร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพแก้ไขปัญหาเสพติดเมืองพัทยา	65.1848
5. ผลผลิต : แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	99.5000
6. ผลผลิต : โครงสร้างพื้นฐานที่จัดทำเพื่อการคมนาคม	57.2400
7. ผลผลิต : บริการด้านคุณภาพชีวิตที่ประชาชนได้รับ	833.4473
8. ผลผลิต : นักเรียนในพื้นที่เมืองพัทยาได้รับการศึกษา	317.6220

เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ 2556 ในเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ในลักษณะงบลงทุน) ที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวแล้ว มีรายการที่เกี่ยวข้องโดยทั้งที่เป็นครุภัณฑ์และที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ผลผลิตแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมรวมทั้งสิ้น จำนวน 99.5000 ล้านบาท ดังนี้

ครุภัณฑ์

1 รถกระเช้าซ่อมไฟฟ้า ความสูงไม่น้อยกว่า 13 เมตร 1 คัน	5,500,000
2. รถบรรทุกน้ำแบบฉีดล้างถนน ชนิด 6 ล้อ ขนาดความจุไม่น้อยกว่า 4,000 ลิตร 1 คัน	9,000,000

รายการ

1. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเร่งรัดการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจเมืองพัทยา	35,000,000
2. การพัฒนาประสิทธิภาพเครือข่ายสารสนเทศและการสื่อสารเมืองพัทยา	50,000,000

ตารางที่ 3-13 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)

หน่วย : ล้านบาท

ผลผลิต/โครงการ	งบประมาณ
รวมทั้งสิ้น	1,492.9042
1. โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	44.3457
2. โครงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์พกพา	8.5013
3. โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ	52.5828
4. โครงการเร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพแก้ไขปัญหายาเสพติดเมืองพัทยา	15.0000
5. โครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิภาพทางสังคมให้แก่ผู้พิการและทุพพลภาพ	7.6680
6. ผลผลิต : แหล่งท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	195.8000
7. ผลผลิต : โครงสร้างพื้นฐานที่จัดทำเพื่อการคมนาคม	134.0233
8. ผลผลิต : บริการด้านคุณภาพชีวิตที่ประชาชนได้รับ	607.9520
9. ผลผลิต : นักเรียนในพื้นที่เมืองพัทยาได้รับการศึกษา	427.0311

เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ 2557 ในเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ในลักษณะงบลงทุน) ที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวแล้ว มีรายการที่เกี่ยวข้องโดยทั้งที่เป็นครุภัณฑ์และที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ผลผลิตแหล่งท่องเที่ยวและการบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมรวมทั้งสิ้น จำนวน 195.8000 ล้านบาท ดังนี้

ครุภัณฑ์

- การพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูลท่องเที่ยวและเรื่องราวร้องทุกข์ รองรับการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจเสรีอาเซียน 33,000,000
- การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศและการสื่อสารความเร็วสูงส่วนต่อขยายสู่เศรษฐกิจอาเซียน 29,800,000
- การสร้างสังคมออนไลน์ต้อนรับนักท่องเที่ยว เสริมสร้างการแข่งขันให้เป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำในเวทีประชาคมอาเซียน 25,000,000

ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

- การก่อสร้างปรับปรุงศูนย์ควบคุมและสั่งการความปลอดภัยเมืองพัทยา 20,000,000

รายการ

- การเร่งรัดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองพัทยาต่อประชาคมอาเซียน 38,000,000

ให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพ

2. การพัฒนาศักยภาพเมืองพัทยาให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศทางประชาคม

อาเซียน

50,000,000

ตารางที่ 3-14 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล)

หน่วย : ล้านบาท

ผลผลิต/โครงการ	งบประมาณ
รวมทั้งสิ้น	1,499.0000
1. โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาดังแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	55.8152
2. โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ	58.2152
3. โครงการเร่งรัดพัฒนาประสิทธิภาพแก้ไขปัญหายาเสพติดเมืองพัทยา	10.0000
4. โครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิภาพทางสังคมให้แก่ผู้พิการและทุพพลภาพ	9.2088
5. ผลผลิต : แหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา	185.9340
6. ผลผลิต : โครงสร้างพื้นฐานที่จัดทำเพื่อการคมนาคม	48.0000
7. ผลผลิต : บริการด้านคุณภาพชีวิตที่ประชาชนได้รับ	677.4093
8. ผลผลิต : นักเรียนในพื้นที่เมืองพัทยาได้รับการศึกษา	454.4195

เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ ปีงบประมาณ 2558 ในเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (ในลักษณะงบลงทุน) ที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวแล้ว มีรายการที่เกี่ยวข้องโดยทั้งที่เป็นครุภัณฑ์และที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ผลผลิตแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมรวมทั้งสิ้น จำนวน 185.9340 ล้านบาท ดังนี้

ครุภัณฑ์

1. การพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ความปลอดภัยทางทะเล เพื่อควบคุมและ กำกับดูแลการคมนาคมทางทะเลเพื่อป้องกันอุบัติเหตุให้กับผู้ใช้บริการเรือ โดยสารแบบตอปสนองในทันที 70,000,000
2. การพัฒนาประสิทธิภาพการติดตามเรือโดยสารและเรือขนาดเล็กที่ใช้ ความเร็วสูงระหว่างเดินทางเป็นเวลาจริง 60,000,000

ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

1. โครงการก่อสร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดจอมเทียน-พัทยา 55,934,000

ในการพัฒนาเมืองพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวต้นแบบเพื่อให้เป็นตัวแทนประเทศไทยในมิติเมืองท่องเที่ยวทางทะเลที่อยู่ไม่ห่างจากเมืองหลวงของประเทศ สามารถเดินทางไปเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย มีสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับครบครัน โดยเมืองพัทยามีจุดแข็งที่มีแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ คือ เกาะล้าน และชายหาดของเมืองพัทยาซึ่งเป็นที่ยอมรับไม่ได้มาจากแค่ส่วนที่เป็นโค้งและความยาวชายของชายหาด แต่นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมทางน้ำ ห้างสรรพสินค้าและร้านค้าที่อยู่ใกล้ๆ ร้านอาหารและมีที่พักติดกับบริเวณชายหาดด้วย สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีมากในแทบทุกๆ ด้าน ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น

- การป้องกันและแก้ไขให้ชายหาดคงอยู่ในสภาพเดิมเนื่องจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติส่งผลให้ชายหาดเมืองพัทยาที่เคยทอดยาวถูกน้ำทะเลท่วมสูงขึ้นทุกปี หากเมืองพัทยาจะดำเนินการทั้งหมดจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้นกรมเจ้าท่าในฐานะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ต้องเข้ามาดำเนินการแทน
- การพัฒนาเส้นทางคมนาคมมาสู่เมืองพัทยา ในปัจจุบันเส้นทางที่จะมาสู่เมืองพัทยามีปริมาณรถเพิ่มขึ้นทุกวันโดยเฉพาะในช่วงวันหยุดทำให้การจราจรติดขัด มีอุบัติเหตุที่เกิดจากปริมาณรถบนท้องถนนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งกรมทางหลวงเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงควรเข้ามาพัฒนาเส้นทางจราจรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหรือประชาชนทั่วไปสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีความปลอดภัยเพิ่มขึ้น

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

การประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาของเมืองพัทยาด้วยเทคนิค (SWOT)

การวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาและโอกาสการพัฒนาของเมืองพัทยา ด้วยเทคนิค SWOT นี้ได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองพัทยา 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558) ซึ่งกำหนดขึ้นต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเมืองพัทยา 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2556) โดยวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths)

1.1 เป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญได้แก่

- สภาพทางภูมิศาสตร์เป็นเมืองชายทะเลที่มีแนวหาดทรายยาว
 - ลักษณะทางกายภาพของหาดมีความเอียงลาด มีความปลอดภัยและเหมาะสมกับการเล่นน้ำ
 - เป็นเมืองชายทะเลที่มีภูมิอากาศเหมาะสม
 - เมืองพัทยามีศักยภาพในการพัฒนาเชิงธุรกิจสูงและได้เปรียบกว่าเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลอื่นๆ ของไทย เนื่องจากอยู่ใกล้กรุงเทพฯ และสนามบินสุวรรณภูมิ
 - เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีขนาดพื้นที่เหมาะสมทำให้ทุกอย่างรวมอยู่ใกล้กัน
- ในลักษณะบริการครบวงจร

- การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของเมืองพัทยาได้รับการสนับสนุนในระดับชาติอย่างต่อเนื่อง

1.2 เมืองพัทยาเป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การธนาคาร ธุรกิจบริการ และพาณิชยกรรมระดับภาค ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่

- เมืองพัทยามีที่พักและโรงแรมจำนวนมากกว่า 670 แห่ง

- มีธนาคารพาณิชย์ของรัฐและเอกชนจำนวน 18 แห่ง ประมาณ 100 สาขา
- มีร้านอาหาร ภัตตาคาร จำนวน 180 แห่ง
- มีศูนย์การค้าจำนวน 15 แห่ง

1.3 จุดแข็งด้านสังคม

- เป็นเมืองศูนย์กลางทางการศึกษาทุกระดับ
- มีบริการด้านสาธารณสุขครบวงจร
- เป็นเมืองที่เป็นศูนย์กีฬาและศูนย์การแข่งขันกีฬาทางน้ำ ทั้งในระดับประเทศ

และ ระดับโลก

1.4 จุดแข็งด้านการเมืองการบริหาร

- เมืองพัทยามีรูปแบบการปกครองตนเองในรูปแบบพิเศษที่กฎหมายให้อำนาจในการบริหารจัดการการให้บริการประชาชนในพื้นที่อย่างชัดเจนมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว ในการทำงาน การกำหนดแผนงานโครงการ
- มีระบบการปกครองที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ระบบการเลือกตั้ง เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้
- ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนประจำปีและเงินอุดหนุนพิเศษ สามารถขอรับการจัดสรรได้โดยตรงเช่นเดียวกับหน่วยงานระดับกระทรวงรวมทั้งสามารถจัดเก็บรายได้ได้เองและนำรายได้มาบริหารและพัฒนาตามโครงการได้

1.5 จุดแข็งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เมืองพัทยาคือเมืองชายหาดทะเล ที่มีธรรมชาติสวยงาม ภูมิประเทศประกอบด้วย พื้นดิน เกาะ ภูเขาและทะเล ซึ่งเหมาะสมกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก
- เป็นเมืองที่มีระบบการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เช่น การบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะ

1.6 จุดแข็งด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สมบูรณ์ รองรับการเดินทางระหว่างเมืองและระหว่างประเทศโดยสะดวกรวดเร็วทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำและทางรถไฟ
- มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่สมบูรณ์ สามารถรองรับและเอื้อประโยชน์ต่อการผลิต การลงทุนและการท่องเที่ยวของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เช่น ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบน้ำประปา ระบบไฟฟ้า ระบบโทรคมนาคม เป็นต้น

2. จุดอ่อน (Weaknesses)

2.1 เมืองพัททยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ แต่ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการเมืองพัททยากลับกำหนดอำนาจหน้าที่และโครงสร้างเหมือนเทศบาลโดยทั่วไป จึงมีอำนาจไม่เบ็ดเสร็จในการบริหารงานในพื้นที่ หลายเรื่องเป็นอำนาจของหน่วยงานอื่น เช่น การจราจร การออกใบอนุญาตในพื้นที่ อาทิ สถานบริการอยู่ที่อำเภอ ปล่อยให้การประปาส่วนภูมิภาค ส่วนเรื่องการควบคุมดูแลเรืออยู่ที่สำนักงานขนส่ง ทางน้ำ ซึ่งต่างจากกรุงเทพมหานคร ที่มีอำนาจของจังหวัดและอำเภอรวมอยู่ด้วยกัน

2.2 งบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และการแก้ไขปัญหาเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนยังไม่เพียงพอ

2.3 ปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีที่ยังไม่สามารถจัดเก็บได้ตามข้อกำหนดทางกฎหมาย

2.4 ปัญหาด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและประชาชน เมืองพัททยา

2.5 ปัญหาเรื่องสารเสพติดที่มีทั้งในโรงเรียนและชุมชน

2.6 ปัญหาประชากรแฝงในเมืองพัททยา มีสัดส่วนที่สูงกว่าประชากรเมืองพัททยา (ประมาณ 4 ต่อ 1) ทำให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา

2.7 ปัญหาความยากจนของประชากรเมืองพัททยา

2.8 ปัญหาการจราจรที่ยังไม่คล่องตัว

2.9 ปัญหาด้านระบบประปา ไฟฟ้าไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน

2.10 ปัญหาการขาดแคลนน้ำและน้ำท่วมซ้ำซาก

2.11 ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษทางอากาศ เสียง ขยะ น้ำเสีย

2.12 ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะชายฝั่งและทะเล

3. อุปสรรค (Threats)

3.1 มีประชากรแฝงเข้ามาอาศัยอยู่ภายในเมืองพัททยาเป็นจำนวนมาก ปีหนึ่ง ๆ ประมาณ 400,000 คน ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการและเป็นภาระในด้านงบประมาณของเมืองพัททยาอย่างมาก

3.2 ยังขาดการสร้างถนนโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างเมืองพัททยา กับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงอย่างครอบคลุมและทั่วถึงในเขตพื้นที่ โดยเฉพาะเส้นทางเชื่อมโยงเฉพาะแห่ง หรือจุดโดยตรง

3.3 รัฐบาลมีนโยบายที่จะควบคุมกำหนดระยะเวลาในการปิดและเปิดสถานบริการภายในพื้นที่เขตเมืองพัททยา ให้เป็นระยะเวลาเดียวกันกับเมืองอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และส่งผลเสียต่อสภาพทางเศรษฐกิจของเมืองพัททยาเป็นอย่างยิ่ง

3.4 ประเด็นเรื่องปัญหาการกำกับดูแลตามกฎหมายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ที่ยังไม่เหมาะสมจนบางครั้งกลายเป็นการบังคับบัญชา ในกรณีนี้จะพบว่าโดยหลักกฎหมายทั่วไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรตามหลักกระจายอำนาจ ท้องถิ่นไม่มีอิสระไม่สามารถดำเนินงานบริหารได้อย่างคล่องตัว รวดเร็ว

3.5 ประเด็นเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทำให้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารงาน

4. โอกาส (Opportunities)

4.1 หากพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 แม้จะพบว่าเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ที่ครอบคลุมการบริการสาธารณะในทุกๆ ด้าน ซึ่งสามารถกำหนดนโยบายเพื่อสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้

4.2 เมืองพัทยาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลโดยผ่านกระบวนการสนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเมืองพัทยาและที่สำคัญ ได้รับการสนับสนุนโดยกำหนดเป็นนโยบายสำคัญ ไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การบริหารงานของกระทรวงต่างๆ อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงาน ททท.)

4.3 เมืองพัทยามีจุดแข็งด้านศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 59,347.61 ล้านบาท และรายได้จากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสามารถนำรายได้มาดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเพียงพอ

4.4 เมืองพัทยาสามารถจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อมาบริหารงานอยู่ 3 ลักษณะ คือ จากรายได้การจัดเก็บภาษี (เสนอสภาเมือง) เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งสามารถนำเงินงบประมาณดังกล่าวมาดำเนินการโครงการต่างๆ ได้ อีกทั้งเมืองพัทยายังสามารถนำรายได้มาดำเนินการเพิ่มเติมได้ เมื่องบประมาณประจำปีไม่เพียงพอหรือมีความจำเป็นที่จะดำเนินการโครงการใหม่ๆ

4.5 เมืองพัทยาได้รับการสนับสนุนจากสื่อมวลชน ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่อย่างเต็มที่จึงสามารถดำเนินการโครงการที่สำคัญทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลกได้

จากการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาของเมืองพัทยาตามแผนพัฒนาฯ ที่เมืองพัทยาต้องการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาลด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่สำนักงานงบประมาณได้จัดสรรงบประมาณด้านความปลอดภัยและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของเมืองพัทยาเพราะไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะ

ดำเนินการได้ ยกตัวอย่างเช่น การก่อสร้างปรับปรุงศูนย์ควบคุมและสั่งการความปลอดภัยเมืองพัทยา , การพัฒนาประสิทธิภาพศูนย์ความปลอดภัยทางทะเล เพื่อควบคุมและกำกับดูแลการคมนาคมทางทะเล เพื่อป้องกันอุบัติเหตุให้กับผู้ใช้บริการเรือโดยสารแบบตอบสนองในพื้นที่ , การพัฒนาประสิทธิภาพการติดตามเรือโดยสารและเรือขนาดเล็กที่ใช้ความเร็วสูงระหว่างเดินทางเป็นเวลาจริง และโครงการก่อสร้างปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดจอมเทียน-พัทยา เป็นต้น

งบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวในข้อบัญญัติงบประมาณฯ เมืองพัทยา

จากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เมืองพัทยา พ.ศ.2555-2558 จะเห็นถึง งบประมาณ (ใน ส่วนข้อบัญญัติฯ) ที่เป็นงบประมาณเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมือง พัทยา ทั้งนี้หากพิจารณาลงในรายละเอียดโดยเปรียบเทียบสัดส่วนของงบประมาณด้านการท่องเที่ยว ดังกล่าว กับงบประมาณตามข้อบัญญัติทั้งหมดจะเห็นถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการ ท่องเที่ยวได้ ดังนี้

ตารางที่ 4-1 สัดส่วนของงบประมาณด้านการท่องเที่ยวดังกล่าว กับงบประมาณตามข้อบัญญัติ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณ ตามข้อบัญญัติทั้งหมด	งบประมาณ ด้านการท่องเที่ยว*	สัดส่วน ร้อยละ
พ.ศ.2555	1159.0500	102.9122	8.88
พ.ศ.2556	1331.0000	147.9664	11.12
พ.ศ.2557	1485.0000	143.1748	9.64
พ.ศ.2558	1600.0000	152.5883	9.54

*พิจารณารวมทั้งแผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและสันตนาการ

แผนภาพที่ 4-1 สัดส่วนร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อบัญญัติฯ เมืองพัทยา
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2558

งบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี (เงินอุดหนุนรัฐบาล)

เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล) เมืองพัทยา โดยเปรียบเทียบเป็นร้อยละต่องบประมาณที่อุดหนุนให้กับเมืองพัทยาในแต่ละปี ดังนี้

ตารางที่ 4-2 เปรียบเทียบงบประมาณด้านการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล) เมืองพัทยา

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณ ตาม พรบ.	งบประมาณ ด้านการท่องเที่ยว	ร้อยละ
พ.ศ.2555	1,453.4130	112.2000	7.72
พ.ศ.2556	1,473.4237	99.5000	6.75
พ.ศ.2557	1,492.9042	195.8000	13.12
พ.ศ. 2558	1,499.0000	185.9340	12.40

แผนภาพที่ 4-2 สัดส่วนร้อยละงบประมาณด้านการท่องเที่ยวกับงบประมาณตามพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2558

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านอื่นๆ

งบประมาณด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการพิจารณางบประมาณเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาพรวม ทั้ง 2 ส่วน จากข้อบัญญัติงบประมาณเมืองพัทยา และเงินอุดหนุนรัฐบาล (พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี) พบว่า ในแต่ละปีมีการจัดสรรงบประมาณในด้านท่องเที่ยวที่แตกต่าง/หรือไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ

ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 งบประมาณรวมทั้งสิ้นจำนวน 2,612.4630 ล้านบาท เป็นงบประมาณ ด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 215.1122 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.23 ปี พ.ศ. 2556 งบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,804.4237 ล้านบาท เป็นงบประมาณด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 247.4664 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.82 ในขณะที่ปี พ.ศ.2557 งบประมาณรวม 2,977.9042 ล้านบาท เป็นงบประมาณด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 338.9748 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.38 และในปี พ.ศ. 2558 งบประมาณรวมทั้งสิ้น 3,099.0000 ล้านบาท เป็นงบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 338.5223 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.92

ตารางที่ 4-3 เปรียบเทียบงบประมาณด้านการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 (เงินอุดหนุนรัฐบาล) เมืองพัทยา

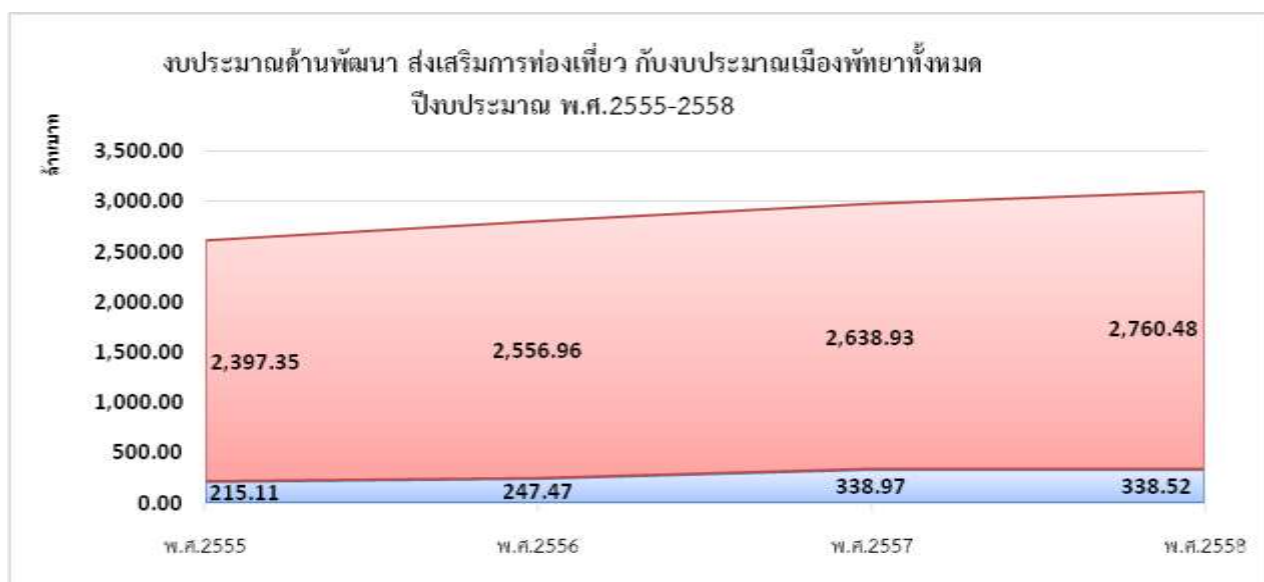
หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบประมาณรวม	งบฯ ด้านการท่องเที่ยว	สัดส่วน (ร้อยละ)
พ.ศ.2555	2,612.4630	215.1122	8.23
พ.ศ.2556	2,804.4237	247.4664	8.82
พ.ศ.2557	2,977.9042	338.9748	11.38
พ.ศ.2558	3,099.0000	338.5223	10.92

จากปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 จะเห็นว่างบประมาณรวมของเมืองพัทยา ทั้งในข้อบัญญัติและจากเงินอุดหนุนรัฐบาล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 2,612.4630 ล้านบาท เป็น 2,804.4237 ล้านบาท 2,977.9042 และ 3,099.0000 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2558 ในขณะที่งบประมาณด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวก็มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน จากในปี พ.ศ.2555 จำนวน 215.1122 ล้านบาท เป็น 247.4664 ล้านบาท 338.9748 และ 338.5223 ล้านบาทในปี พ.ศ.2558

ในขณะเดียวกันหากพิจารณาจากสัดส่วนงบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งหมดในแต่ละปีแล้ว จะพบว่าไม่ได้เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี โดยเพิ่มขึ้นในปี 2556 2557 และมีสัดส่วนลดลงในปี 2558 แต่ลดลงเพียงเล็กน้อย โดยยังมีสัดส่วนที่สูงกว่าปี 2557 ซึ่งเพิ่มพิจารณาแล้วจะเห็นว่างบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวในแต่ละปีจะมีสัดส่วนอยู่ระหว่าง ร้อยละ 8.23–11.38 หรือประมาณร้อยละ 10 ของงบประมาณทั้งหมด

แผนภาพที่ 4-3 งบประมาณด้านพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว กับงบประมาณเมืองพัทยาทั้งหมด
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2558

■ งบประมาณด้านการท่องเที่ยว

■ งบประมาณด้านอื่นๆ

การวิเคราะห์ดังกล่าว จะเห็นว่าเงินอุดหนุนของรัฐบาล หรือการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ทำให้งบประมาณด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเมืองพัทยา หรือเปรียบเทียบกับงบประมาณรวมทั้งสองส่วนก็ตาม แต่เป็นการสนับสนุนเพิ่มเติมงบประมาณในด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยาให้มากขึ้นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่กำหนด อย่างไรก็ตามสัดส่วนงบประมาณในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวก็มีแนวโน้มที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้นในแต่ละปี (แม้ว่าจะไม่ได้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2558 แต่ยังเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าที่ 2555 และ 2556) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้ง

เมืองพัทยา และทั้งภาครัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ในปี 2558 - 2559 หลายประเทศต้องประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อเป็นลูกโซ่ไปยังประเทศต่างๆซึ่งประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบนั้น และอีกปัญหาหนึ่งที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ คือ ปัญหาทางการเมืองและภัยธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศลดลงจำนวนลงส่งผลให้รายได้ของประเทศด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวลดลงไปด้วย เมืองพัทยาซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งและธุรกิจภายในเมืองพัทยาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งหมดมีผลกระทบโดยตรง ซึ่งจะเห็นได้จากการที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมาณการขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศที่ลดลงจาก ร้อยละ 5 ของ GDP เป็น ร้อยละ 3 ของ GDP ดังนั้น เมืองพัทยาคควรเร่งจัดทำกิจกรรมต้นแบบเพื่อการท่องเที่ยวและบริการเมืองพัทยา ซึ่งจะมีการขายแพคเกจท่องเที่ยวผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกรวดเร็ว โดยเมืองพัทยาจะเป็นสื่อกลางด้านการท่องเที่ยวแบบครอบคลุมทุกมิติ ทั้งในการหาข้อมูล และขอปั่งสินค้าและบริการผ่านสมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต โดยนำเอา 4 จุดเด่นของเมืองพัทยาในรูปแบบ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สีสนของเมืองพัทยาทั้งกลางวันและกลางคืน เมืองพัทยาเป็นศูนย์กลางการลงทุนรองรับธุรกิจใหม่ และการให้บริการด้านโรงแรม สปา และสุขภาพที่ครบครัน ซึ่งจะส่งผลให้เมืองพัทยานีขีดความสามารถในการรองรับการเติบโตด้านการท่องเที่ยว ในอนาคตได้อย่างสมบูรณ์แบบ เพราะจะเป็นความร่วมมือในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวท้องถิ่น มาร่วมมือกัน ให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวครบวงจรอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้เกิดการกระจายรายได้ และเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของเมืองพัทยาให้มีการขับเคลื่อนไปในทางที่ดี อันจะช่วยในเรื่องของการตัดสินใจเดินทางมาใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

เมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ ซึ่งเป็นตัวอย่างหนึ่งของการศึกษาด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศได้เป็นอย่างดี โดยเมืองพัทยาได้กำหนดให้การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่ง และได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเมืองพัทยาด้วยเช่นกันในฐานะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ แต่ในขณะเดียวกัน ด้วยความเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเมืองพัทยามีภารกิจหน้าที่ที่สำคัญคือการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้เมืองพัทยามีภารกิจ หน้าที่ที่ต้องดำเนินการมีอยู่อย่างมากมายทั้งการจัดบริการสาธารณะ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเมืองพัทยา

จากลักษณะการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเมืองพัทยา ทำให้เมืองพัทยาสามารถจัดเก็บรายได้ต่างๆ ได้ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่เมืองพัทยาจะสามารถนำรายได้มาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ได้โดยการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเมืองพัทยา ตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาเมืองพัทยา ซึ่งอย่างไรก็ตามการจัดเก็บรายได้ดังกล่าวยังคงไม่เพียงพอต่อการพัฒนาเมือง รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ที่เป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องสนับสนุนการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา ผ่านกลไกต่างๆ ที่รัฐบาลมี ซึ่งกลไกหนึ่งที่สำคัญคือ กลไกด้านงบประมาณ หรือการจัดสรรงบประมาณ หรือเงินอุดหนุนรัฐบาลให้แก่เมืองพัทยาโดยสำนักงบประมาณ

บทบาทของสำนักงบประมาณในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวจากการศึกษากรณีเมืองพัทยา จะพบความเชื่อมโยงโดยเริ่มจากหลักการของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งสำนักงบประมาณได้มีการปรับใช้ในปัจจุบัน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและแผนที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการจัดสรรทรัพยากรหรืองบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในภาพรวม ดังนั้นในการขอรับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ (เงินอุดหนุนรัฐบาล) จึงต้องมีความสอดคล้องกับแผนฯ ในระดับต่างๆ

ภายใต้แผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลโดยเชื่อมโยงการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลผลิตของหน่วยงานไปสู่นโยบายและยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

การกำหนดยุทธศาสตร์ และจัดทำแผนพัฒนาเมืองพัทยาได้ยึดตามหลักการดังกล่าวด้วยเช่นกัน โดยการกำหนดผลผลิต/โครงการ ที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล โดยพิจารณาจากภารกิจของเมืองพัทยา ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวง (กระทรวงมหาดไทย) และเป้าหมายบริการกระทรวง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นในการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณที่จัดสรรตามผลผลิต/โครงการต่างๆ จึงเชื่อมโยงไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่างๆ ได้

จากการศึกษาบทบาทของสำนักงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย กรณีศึกษาเมืองพัทยา พบว่า

1. สำนักงบประมาณมีบทบาทในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา โดยอาศัยงบประมาณเป็นเครื่องมือในสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวจากการศึกษาข้อมูลงบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณเมืองพัทยา และงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ พบว่างบประมาณในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เมืองพัทยามีจำนวนมากขึ้นในทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัดส่วนงบประมาณด้านการท่องเที่ยวต่องบประมาณรวม ที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งเมืองพัทยาและรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2. เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการศึกษาเบื้องต้น โดยพิจารณาเฉพาะงบประมาณในแผนงานการศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ (ซึ่งรวมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว) ในข้อบัญญัติงบประมาณเมืองพัทยา กับงบประมาณในผลผลิตแหล่งท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทำให้ไม่สามารถพิจารณาถึงงบประมาณด้านการท่องเที่ยวได้ทั้งหมด เนื่องจากภารกิจหน้าที่ของเมืองพัทยาซึ่งต้องดำเนินการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงไม่สามารถแยกการดำเนินการระหว่างการจัดบริการสาธารณะ กับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจนดังนั้นจึงมีการดำเนินงานอื่นๆ อีกเป็นหลายรายการที่อยู่ในแผนงานหรือผลผลิตอื่น ที่เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในทางอ้อม ยกตัวอย่าง เช่น การติดตั้งไฟส่องสว่าง หรือกล้อง CCTV บริเวณชายหาด อาจอยู่ในผลผลิตการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการติดตั้งสัญญาณไฟจราจร อยู่ในผลผลิตการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการช่วยพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

3. เมืองพัทยามีการกำหนดยุทธศาสตร์ และจัดทำแผนพัฒนาเมืองพัทยาทันทีอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว แต่แผนพัฒนาเมืองพัทยามีลักษณะที่กว้าง ไม่ชัดเจน รวมทั้งไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้ รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ รายการที่ดำเนินการในแต่ละปีตามแผนพัฒนาฯ ซึ่งไม่มีการจัดลำดับความสำคัญ ดังจะพบได้จากการเสนอขอตั้งงบประมาณ หรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินอุดหนุนรัฐบาล บางรายการ ไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน หรือเป็นการดำเนินงานที่ไม่มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน ถึงแม้ว่าจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาเมืองพัทยาก็ตาม

4. ประเด็นหนึ่งของการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในปัจจุบัน คือการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเมืองพัทยาดูแลชุมชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างยั่งยืน แต่จากการศึกษาพบว่าในรายละเอียดงบประมาณทั้งในข้อบัญญัติงบประมาณฯ และในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (เงินอุดหนุนรัฐบาล) ไม่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการใดๆ ที่จะพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเมืองพัทยจะสามารถรักษาความเป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำไว้ เพราะจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา และการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศต่อไปในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาพรวมดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เช่น เมืองพัทยา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานที่สนับสนุนทางอ้อมอีกมากมาย เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ ดังนั้นจึงควรหยิบยกประเด็นเรื่องการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นแผนบูรณาการงบประมาณ เพื่อให้สามารถใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม

2. เมืองพัทยาควรปรับปรุงการจัดเก็บรายได้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความเป็นเมืองท่องเที่ยวที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมากซึ่งการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของนักท่องเที่ยว เป็นการใช้จ่ายในพื้นที่เมืองพัทยาคือส่วนใหญ่ดังนั้นการปรับปรุงการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษี ค่าธรรมเนียมต่างๆ ฯลฯ ให้มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อที่เมืองพัทยจะสามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา รวมทั้งการจัดบริการสาธารณะต่างๆ ให้กับประชาชนใน

พื้นที่และนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ โดยลดการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเนื่องจากรัฐบาลยังมีภาระในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา และแก้ไขปัญหาในด้านอื่นๆ อีกมาก

3. เมืองพัทยาในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ที่มีภารกิจและหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะรวมทั้งพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรปรับเปลี่ยนบทบาทให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในด้านต่างๆ มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันภาคเอกชนรวมทั้งผู้ประกอบการด้านท่องเที่ยวที่มีเป็นจำนวนมากจะมีบทบาทและสามารถดำเนินการในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า โดยเมืองพัทยาคควรเพิ่มบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐอื่น หรือระหว่างภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนและควบคุมให้การท่องเที่ยวเป็นไปด้วยดีด้วยความเรียบร้อย

4. เมืองพัทยาจำเป็นต้องพัฒนาเมืองในด้านต่างๆ ควบคู่กันไปกับการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ด้านคมนาคม หรือด้านการท่องเที่ยวเพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นไปในแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืนดังนั้นเมืองพัทยาจึงจำเป็นต้องพัฒนาในด้านสังคม ทั้งการศึกษา วัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ไปพร้อมๆ กัน เพื่อปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบ จิตสำนึกในการรักถิ่นฐาน โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนในท้องถิ่นและธุรกิจต่างๆ พร้อมๆ กับความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะทำให้เมืองพัทยาสามารถรักษาความเป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำไว้ได้ต่อไป

ยกตัวอย่างเช่น ให้เอกชนที่ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาส่วนต่างๆ อันได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง การโรงแรม การค้าและบริการ ได้มีโอกาสร่วมกันจัดทำแพ็คเกจการท่องเที่ยวในราคาที่ถูกลงในช่วงวันหยุดสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยให้เมืองพัทยาคเป็นผู้ประสานหลักในการจัดประชุมให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวร่วมหารือแนวทางและจัดทำแพ็คเกจการท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวและกีฬา, กระทรวง. “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559”.2554.
งบประมาณ, สำนัก, สำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เล่มที่ 6. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2554.
งบประมาณ, สำนัก, สำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เล่มที่ 6. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2555.
งบประมาณ, สำนัก, สำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 เล่มที่ 6. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2556.
งบประมาณ, สำนัก, สำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เล่มที่ 6. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2557.
เฉลียว บุรีภักดิ์. แนวคิดและทฤษฎีระบบและยุทธศาสตร์การพัฒนา. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์. 2551.
ชาญชัย อาจินสมาจาร. กลยุทธ์การตลาด. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2546.
ดำรงราชานุภาพ, สถาบัน, สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. วารสารดำรงราชานุภาพ. ปีที่ 10
ฉบับที่ 35. กรุงเทพฯ : สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2553.
ทิพวรรณ พุ่มมณี. การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2544.
พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). การพัฒนาที่ยั่งยืน พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว,
2546.
ยศ สันตสมบัติ. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการจัดการทรัพยากร.
เชียงใหม่ : วิทอินดีไซน์ จำกัด, 2546.
ยุทธศาสตร์และงบประมาณ ส่วนงบประมาณ เมืองพัทยา, สำนัก. “ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2555”.
ยุทธศาสตร์และงบประมาณ ส่วนงบประมาณ เมืองพัทยา, สำนัก. “ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2556”.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ยุทธศาสตร์และงบประมาณ ส่วนงบประมาณ เมืองพัทยา, สำนัก. “ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2557”.

ยุทธศาสตร์และงบประมาณ ส่วนงบประมาณ เมืองพัทยา, สำนัก. “ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2558”.

วิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบัน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย “ผลกระทบที่เกิด จากสถานที่ท่องเที่ยว 3 แห่ง จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี และกรุงเทพมหานคร”,2520.

วินัย บัวประดิษฐ์. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดชัยนาท”.
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. 2552-2553.

วิรัช ลภีรัตนกุล. การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

วีรุธ มาฆะศิรานนท์. การทำตลาด 23 วิธี. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2546.

ศิริ ฮามสุโพธิ์. “ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต”. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2543.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางพิมพ์ร โอวาสีทธิ

วัน เดือน ปี เกิด 20 มีนาคม 2502

การศึกษา ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาโทพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประวัติการทำงานโดยย่อ

- ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณท้องถิ่น 4 สำนักจัดหางบประมาณ
ด้านความมั่นคง 1
- นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ สำนักงบประมาณ

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ สำนักงบประมาณ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ (Economic)

เรื่อง บทบาทของสำนักงบประมาณกับยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว
ของประเทศไทย กรณีศึกษา : เมืองพัทยา

ผู้วิจัย นางพิมพ์ โอวาสสิทธิ์ หลักสูตร (วปอ.) รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์งบประมาณเชี่ยวชาญ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวในอันดับต้นๆ จากการจัดอันดับโดย World Economic Forum ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยสร้างรายได้เข้าประเทศในแต่ละปีหลายแสนล้านบาท ซึ่งในปัจจุบันภาคการท่องเที่ยวมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ทำให้หลายประเทศมุ่งที่จะพัฒนาด้านการท่องเที่ยวส่งผลให้มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นในแต่ละปีซึ่งประเทศไทยถึงแม้ว่าจะมีจุดเด่นหรือปัจจัยที่ได้เปรียบประเทศอื่นหลายประการ แต่ในขณะเดียวกันก็มีจุดด้อยอยู่หลายด้านเช่นกัน

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้มีนโยบายกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวซึ่งจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำนวนถึง 11,283,705,900 บาท โดยจำแนกเป็น 4 ด้านหลัก คือ การบริหารจัดการ การตลาดด้านการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว และธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศให้มีความเข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะหน่วยงานกลาง มีภารกิจและหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามนโยบายแห่งรัฐ และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับประเทศ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล โดยอาศัย “งบประมาณ” เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของรัฐบาล เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เป็นไปตามทิศทางนโยบาย หรือยุทธศาสตร์ของประเทศตามความต้องการของรัฐบาล

เมืองพัทยา เป็นเมืองท่องเที่ยวชั้นนำของประเทศ ซึ่งมีรูปแบบเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทหนึ่ง ทำให้เมืองพัทยามีภารกิจหน้าที่ทั้งในการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชน พร้อมๆ กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน โดยเมืองพัทยาสามารถจัดเก็บรายได้ของตนเองเพื่อการดำเนินการ โดยตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณเมืองพัทยาในแต่ละปี ซึ่งนอกจากงบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณของเมืองแล้ว เมืองพัทยายังได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลด้วย ในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ที่กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนั้น จากลักษณะดังกล่าวของเมืองพัทยา ที่มีความเป็นอิสระ (Autonomy) ตามหลักการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับมีการจัดเก็บรายได้ของตนเองและกำหนดเป็นงบประมาณของตนเองด้วยนั้น สำนักงานประมาณจะมีบทบาทในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลในการดำเนินการของเมืองพัทยาได้หรือไม่ อย่างไรก็ตามเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทำการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงบประมาณในการสนับสนุนตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของไทย
2. เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาเพื่อที่จะให้เป็นเมืองต้นแบบในการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาให้พัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวต้นแบบ

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาการจัดสรรงบประมาณด้านการท่องเที่ยวโดยศึกษาเฉพาะเมืองพัทยา ในช่วงปี พ.ศ.2555 - 2558 ตามภารกิจและหน้าที่ของเมืองพัทยาตามที่กฎหมายกำหนด ไม่รวมถึงหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยศึกษาการจัดสรรงบประมาณของเมืองพัทยาทั้งในข้อบัญญัติงบประมาณเมืองพัทยาและพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (เงินอุดหนุนรัฐบาล)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิโดยรวบรวมจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเมืองพัทยา พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

เมืองพัทยา แผนพัฒนาเมืองพัทยา รวมทั้งข้อมูลสถิติจากรายงานประจำปี รายงานสถานะการคลังประจำปี เมืองพัทยา เป็นต้น โดยหาความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างงบประมาณที่จัดสรรด้านการท่องเที่ยวกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของรัฐบาล

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาของเมืองพัทยาด้วยเทคนิค (SWOT)

การวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาและโอกาสการพัฒนาของเมืองพัทยา ด้วยเทคนิค SWOT นี้ได้กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาเมืองพัทยา 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 – 2558) ซึ่ง เมื่อพิจารณาจากจุดอ่อน (Weaknesses) และอุปสรรค (Threats) แล้วสามารถสรุปได้เป็น 2 ด้านคือ

ด้านการบริหาร ประกอบด้วย 1. มีหลายหน่วยงานที่ดำเนินการในพื้นที่เมืองพัทยา อำนาจในการดำเนินการบางอย่างยังไม่เบ็ดเสร็จในพื้นที่ 2. การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย ยังเป็นไปอย่างรัดกุมไม่คล่องตัว และ 3. งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ ทั้งจากเงินอุดหนุนรัฐบาล และปัญหาจากการจัดเก็บรายได้ของตนเอง

ด้านกายภาพ ประกอบด้วย 1. ปัญหาด้านสังคม เช่น ความปลอดภัย ทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน 2. ปัญหาด้านสาธารณสุขปโภคขั้นพื้นฐาน ต่างๆ รวมทั้งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการพัฒนาในประเด็นดังกล่าวนี้ พบว่าประเด็นทางด้านบริหารส่วนใหญ่ จะต้องมีการแก้ไขในระดับนโยบาย หรือการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายการกระจายอำนาจ และความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเมืองพัทยาด้วยเช่นกัน

ส่วนประเด็นทางกายภาพ ทั้งด้านสังคม และด้านสาธารณสุขปโภคนั้น เมืองพัทยา สามารถแก้ไขปัญหา โดยบรรจุไว้ในแผนการพัฒนาเมืองพัทยาในระยะต่างๆ และตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีตามแผนพัฒนาฯ รวมทั้งขอรับการจัดสรรจากเงินอุดหนุนรัฐบาล

การขอรับจัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุนรัฐบาล) เมืองพัทยาจะดำเนินการตามกระบวนการงบประมาณ ซึ่งสำนักงบประมาณจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาของเมืองพัทยาด้วยตามแผนพัฒนาฯ ที่เมืองพัทยาต้องการ เช่น ในปีงบประมาณ 2555 จัดสรรงบประมาณรายการกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด ในเขตชุมชนเมืองพัทยา ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ตามนโยบายของรัฐบาลด้วย ดังนั้นสำนักงบประมาณจึงมีบทบาทในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านต่างๆ

ของรัฐบาลโดยอาศัยงบประมาณเป็นเครื่องมือ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านสังคม ด้านสาธารณูปโภค ด้านสิ่งแวดล้อม หรือด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็ตาม

2. งบประมาณด้านการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการพิจารณางบประมาณเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาพรวมทั้ง 2 ส่วนจากข้อบัญญัติงบประมาณเมืองพัทยา และเงินอุดหนุนรัฐบาล (พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีฯ) พบว่า

ปีงบประมาณ	งบประมาณรวม	งบประมาณด้านการท่องเที่ยว	สัดส่วน (ร้อยละ)
พ.ศ.2555	2,612.4630	215.1122	8.23
พ.ศ.2556	2,804.4237	247.4664	8.82
พ.ศ.2557	2,977.9042	338.9748	11.38
พ.ศ.2558	3,099.0000	338.5223	10.92

จากปีงบประมาณ พ.ศ.2555-2558 จะเห็นว่างบประมาณรวมของเมืองพัทยา ทั้งในข้อบัญญัติและจากเงินอุดหนุนรัฐบาล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่หากพิจารณาจากสัดส่วนงบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณทั้งหมดในแต่ละปีแล้ว จะพบว่าไม่ได้เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี โดยเพิ่มขึ้นในปี 2556 2557 และมีสัดส่วนลดลงในปี 2558 แต่ลดลงเพียงเล็กน้อย ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า งบประมาณด้านการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวในแต่ละปีจะมีสัดส่วนอยู่ระหว่าง ร้อยละ 8.23 – 11.38 หรือประมาณร้อยละ 10 ของงบประมาณทั้งหมด

การวิเคราะห์ดังกล่าว จะพบว่าเงินอุดหนุนของรัฐบาล หรือการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา โดยเป็นการสนับสนุนเพิ่มเติมงบประมาณในด้านการท่องเที่ยวเมืองพัทยาให้มากขึ้น อย่างไรก็ตามสัดส่วนงบประมาณในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวก็มีแนวโน้มที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้นในแต่ละปี (แม้ว่าจะไม่ได้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2558 แต่ยังเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าที่ 2555 และ 2556) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งเมืองพัทยา และทั้งภาครัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาบทบาทสำนักงบประมาณกับสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาส่งเสริม

การท่องเที่ยว พบว่า

1. สำนักงานประมามีบทบาทในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติ โดยความเชื่อมโยงตามหลักการของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาจะกำหนดผลผลิต/โครงการ ที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล โดยพิจารณาจากภารกิจของเมืองพัทยา ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวง (กระทรวงมหาดไทย) และเป้าหมายบริการกระทรวง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นในการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานประมาที่จัดสรรตามผลผลิต/โครงการต่างๆ จึงเชื่อมโยงไปสู่ยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่างๆ ได้

2. งบประมาณด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เมืองพัทยามีจำนวนมากขึ้นในทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัดส่วนงบประมาณด้านการท่องเที่ยวต่องบประมาณรวม ที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีซึ่งแสดงให้เห็นว่าทั้งเมืองพัทยาและรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

3. เนื่องจากภารกิจหน้าที่ของเมืองพัทยาซึ่งต้องดำเนินการจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ จึงไม่สามารถแยกการดำเนินการระหว่างการจัดบริการสาธารณะกับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการช่วยพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

4. การกำหนดยุทธศาสตร์ และจัดทำแผนพัฒนาเมืองพัทยาต่างๆ มีลักษณะที่กว้างไม่ชัดเจน รวมทั้งไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้ รวมทั้งไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ รายการที่ดำเนินการในแต่ละปีตามแผนพัฒนาฯ ซึ่งจะพบว่าบางรายการไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน หรือไม่มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

5. ไม่มีรายละเอียดใดๆ ทั้งในข้อบัญญัติฯ และเงินอุดหนุนรัฐบาลที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวไปสู่ความยั่งยืน ตามที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของเมืองพัทยา

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานดำเนินการในพื้นที่ จึงควรนำประเด็นเรื่องการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็น “แผนบูรณาการงบประมาณ” เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินงานสนับสนุนการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม

2. เมืองพัทยาควรปรับปรุงการจัดเก็บรายได้ของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของนักท่องเที่ยวเป็นการใช้จ่ายในพื้นที่เมืองพัทยาเป็นส่วนใหญ่ โดย

ลดการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลยังมีภาระในการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา และแก้ไขปัญหาในด้านอื่นๆ อีกมาก

3. เมืองพัทยาในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ที่มีภารกิจและหน้าที่ในการให้บริการ สาธารณะรวมทั้งพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ควรปรับเปลี่ยนบทบาทให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาท ในด้านต่างๆ มากขึ้น โดยเมืองพัทยาควรเพิ่มบทบาทในการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐอื่น หรือ ระหว่างภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนและควบคุมให้การท่องเที่ยวเป็นไปด้วยดีด้วยความเรียบร้อย

4. เมืองพัทยาจำเป็นต้องพัฒนาเมืองในด้านต่างๆ ควบคู่กันไปกับการพัฒนาด้าน สาธารณูปโภค ด้านคมนาคม หรือด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นไปในแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านสังคม ทั้งการศึกษา วัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ไปพร้อมๆ กัน เพื่อปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบ ฯลฯ